

MEDIEBRUK BLANT INNVANDRERE UNDER PANDEMIEN

Rapport
November 2021

www.ramboll.com

Oppdragsnavn	Mediebruk blant innvandrere
Mottaker	Medietilsynet
Dokument type	Rapport
Versjon	2.0
Dato	November 2021
Utført av	Rambøll Management Consulting

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Sammen drag	4
2. Innledning	6
2.1 Formål med undersøkelsen	6
2.2 Eksisterende kunnskap om mediebruk	7
2.3 Fremgangsmåte	8
2.4 Begrepsavklaringer og definisjoner	9
2.5 Bruk av typologier for mediebruk som analytisk tilnærming	9
3. Metodikk og datagrunnlag	12
3.1 Hvem vi har intervjuet	12
3.2 Kombinasjon av strukturerte og semistrukturerte intervjuer	13
3.3 Målgruppe basert på smittetrykk	13
3.4 Rekruttering av informanter	13
3.5 Representasjon blant informantene	14
3.6 Språk i intervjuene	16
3.7 Fremstilling av kvantitative data	16
4. Tilgang på og bruk av ulike medier	17
4.1 Høy andel nettbrukere	17
4.2 Smarttelefoner og internett	18
4.3 Nyhets- og informasjonsorienterte	19
4.4 Internasjonalt orienterte	19
4.5 Nettaviser er de vanligste kildene	20
4.6 Sosiale medier er også viktige arenaer	22
4.7 Små forskjeller basert på smittetrykk	23
5. Forhold til media	24
5.1 De fleste er multibrukere	24
5.2 Høy tillit til norsk media	24
5.3 Høy grad av kildekritikk	25
5.4 Norske medier mest opptatt av det som skjer i Norge	26
5.5 Sensasjon versus informasjon	27
5.6 Informasjonskilder utenom media	27
6. Mediebruk knyttet til Covid-19	28
6.1 Norsk media er en viktig kilde	28
6.2 Forholder seg til offentlig informasjon	29
6.3 Høy tillit til informasjon fra enkeltpersoner og relasjoner	30
6.4 Utdrende å forstå alle regler og endringer	31
6.5 Mest bekymret for familie i opprinnelseslandet	32
6.6 Opplever Norge som enhetlig	33
6.7 Endrede medievaner under korona	33
7. Oppsummering og videre anbefalinger	36
7.1 Utdringer og muligheter	36
7.2 Våre funn opp mot tidligere forskning	36
7.3 Innspill fra informantene	37
7.4 Videre anbefalinger	38
7.5 Videre kunnskapsbehov	39
8. Vedlegg: smittetrykk etter landbakgrunn	40

1. SAMMENDRAG

Rambøll har i samarbeid med førsteamanuensis ved Høyskolen Kristiania, Sharam Alghasi, og på oppdrag fra Medietilsynet, kartlagt mediebruk blant innvandrere under koronapandemien. Målet med prosjektet har vært å danne et kunnskapsgrunnlag om mediebruk blant innvandrere, hvordan og hvorfra de får informasjon om COVID-19 og om mediebruken deres har endret seg under pandemien.

I kartleggingen av den generelle mediebruken, kommer det tydelig fram at det er nettbrukere som definerer denne gruppen. Det er langt større bruk av nye medier og nettaviser enn mer tradisjonelle medier som TV- og papiravis. Særlig er sosiale medier fremtredende, også som et nyhetsmedium og til dels også som kilde til informasjon om pandemien. At det er en overvekt av nettbrukere, har sammenheng med god tilgang på smarttelefoner og internett. Dette er de verktøyene som er klart mest tilgjengelige blant informantene.

Informantene fremstår både nyhetsorienterte og kildekritiske. De fleste har en ganske variert mediehverdag og får som regel nyheter fra flere kilder. Det er også et flertall som følger med på både norske og utenlandske nyheter. Flere uttrykker et svært bevisst forhold til mediene de bruker og har uttrykte bekymringer for hva som kan føre til dårlig eller misvisende informasjon. Dette er ofte noe som beskrives på bakgrunn av erfaringer med politiserte medier fra opprinnelsesland.

Nesten samtlige har svært høy tillit til norske medier, og norske medier er også den vanligste formen for mediebruk blant informantene - til tross for at over halvparten av respondentene har utfordringer med norsk. Dette er i enda større grad tilfellet for informasjon om Covid-19, hvor norske medier og norske offentlige nettsider er primærkilden for informasjon for nesten alle informantene. I den grad de får informasjon om pandemien fra utenlandske medier eller nettsider, er det for å oppdatere seg på koronasituasjonen globalt eller i opprinnelsesland.

Flere av informantene opplever at norske medier tidvis har et for stort fokus på lokale forhold, det som skjer i Norge eller det umiddelbare nærområdet, og et for lite fokus på internasjonale nyheter. På grunn av dette bruker flere av informantene ofte internasjonale nyhetskilder for å få informasjon om det som skjer i resten av verden og i opprinnelseslandet.

Når vi sammenlikner innvandrere med utgangspunkt i landbakgrunner med ulikt smittetrykk i Norge, ser vi lite forskjeller i hvordan de bruker medier og hvilke kilder til nyheter de ofte tar i bruk. Det vi kan observere er at de fra land med et lavere smittetrykk i Norge overordnet har en noe høyere tilgang på flere medier, er noe mer nettbaserte, er litt mer aktive i mediebruken sin og har i noe større grad vært innom offentlige nettsider for informasjon om Covid-19. Den største forskjellen er at de i intervjuene er mer konkrete i hvordan de beskriver mediebruken sin, som gjør at de fremstår mer vant med nye medier og har god oversikt over medielandskapet.

Oppsummert viser undersøkelsen at informantene opplever informasjonen som er kommet fra norske medier under pandemien som god. Samtidig er språket ofte en barriere for å lese og oppdatere seg på nyheter ved bruk av norske medier. På bakgrunn av innspill fra informantene og funn fra analysene, har vi skissert anbefalinger til medieaktører og myndigheter for å sikre at alle har tilgang på riktig og viktig informasjon fremover.

2. INNLEDNING

Rambøll har, på oppdrag fra Medietilsynet og på initiativ fra Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, kartlagt mediebruk blant innvandrere under koronapandemien. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med førsteamanuensis ved Høgskolen Kristiania, Sharam Alghasi. Alghasi spesialiserer seg på mediebruk med særlig fokus på mediebruk blant innvandreregrupper. Vi har sammen utviklet et metodisk design som er tilpasset oppdragets problemstilling og omfang, for å gi Medietilsynet mfl. et best mulig kunnskapsgrunnlag om mediebruk blant innvandrere, hvordan og hvorfra de får informasjon om COVID-19 og om deres mediebruk har endret seg under pandemien.

2.1 Formål med undersøkelsen

For å ivareta et mangfold i samfunnet og sørge for man kan utnytte de samme mulighetene, er det viktig å legge til rette for at alle har like forutsetninger til fullverdig deltakelse. Lik tilgang til medier – enten det er nyheter, underholdning, samfunnsdebatt eller offentlig informasjon – er et sentralt aspekt av ønsket om en bred og mangfoldig samfunnsdeltakelse, og en viktig nøkkel i arbeidet med å sikre god integrering for de som bosetter seg i Norge.

Tilgang på og formidling av informasjon har vist seg å være en viktig del av håndteringen av COVID-19 pandemien. Erfaringer fra det siste halvannen året har derimot belyst en rekke utfordringer samfunnet står overfor når informasjon skal spres raskt og korrekt til hele landets befolkning. Pandemien har illustrert hvordan enkelte grupper er særlig utsatt for å falle utenfor når informasjonsmengden er stor, og en antagelse har vært at innvandrere står i en sårbar situasjon som følge av manglende språkferdigheter og systemforståelse. Manglende

systemforståelse kan for eksempel handle om at man ikke har oversikt over hvilke aktører man bør henvende seg til i en gitt situasjon eller hvor informasjonen som blir formidlet kommer fra. Det kan føre til at mange opplever det som vanskelig å navigere i en situasjon hvor det er mye informasjon fra ulike aktører.¹

Under pandemien har noen innvandreregrupper vært mer utsatt for smitte enn resten av befolkningen.² Hvorfor det er tilfellet er det ikke noe klare svar på, og det kan være sammensatte årsaker. En ekspertgruppe oppnevnt av Kunnskapsdepartementet peker på at høyere smitte blant enkelte innvandreregrupper kan ha sammenheng med både sosioøkonomiske forhold, reiser til land med høyt smittetrykk, hvilken kommune eller bydel man bor i, og forsinkelser i arbeidet med testing, isolasjon, smittesporing og karantene.³

Språkferdigheter og evnen til å orientere seg i mye informasjon er sentralt i en krisesituasjon med stadig nye tiltak og anbefalinger.^{4,5} Det er per i dag begrenset kunnskap om hvorfra og hvordan

1. Rambøll. (2020). Informasjonsinnhenting for Livshendelsen Ny i Norge. Hentet fra: <https://www.imdi.no/contentassets/9d289d578a9f49ffb5db6345b8e55c49/informasjonsinnhenting-for-livshendelsen-ny-i-norge.pdf>

2. Kunnskapsdepartementet (2021). Rapport fra ekspertgruppe. Innvandrerbefolkningen under koronapandemien. Smitte, vaksine og konsekvenser for integreringen. Hentet fra https://www.imdi.no/contentassets/c10db702b4fc4c25b6c0d2073a05617b/innvandrerbefolkningen_under_koronapandemien.pdf

3. Kunnskapsdepartementet (2021). Rapport fra ekspertgruppe. Innvandrerbefolkningen under koronapandemien. Smitte, vaksine og konsekvenser for integreringen. Hentet fra https://www.imdi.no/contentassets/c10db702b4fc4c25b6c0d2073a05617b/innvandrerbefolkningen_under_koronapandemien.pdf

4. Kjøllesdal, M., Indseth, T. & Arnesen, T. (2021, 28.mars). Covid-19 og innvandrere: hva sier tallene? Forskersonen. Hentet fra: <https://forskersonen.no/covid19-innvandring-kronikk/covid-19-og-innvandrere-hva-sier-tallene/1835255>

5. IMDI (2021). Innvandrerbefolkningen under koronapandemien. Hentet fra <https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2021/innvandrerbefolkningen-under-koronapandemien/>

innvandrerbefolkningen tilegner seg informasjon, herunder tilgang til nødvendig infrastruktur, mediebruk, hvilke kilder som benyttes for nyheter, og hvilke kilder innvandrere har tillit til. Denne kartleggingen forsøker å fylle deler av det kunnskapsgapet.

2.2 Eksisterende kunnskap om mediebruk

Hvordan vi bruker og forholder oss til ulike medier er en viktig indikator i studier på forholdet mellom majoritets- og minoritetssamfunn (for eksempel forholdet mellom de som er født og oppvokst i Norge og de som har flyttet hit). Studier fra andre land – og i noe mindre grad, studier fra Norge – har knyttet mediebruken blant innvandrere til problemstillinger omkring identitet, tilhørighet og inkludering.⁶

Mediebruk kan også ses på som en indikator for integrering, ved å identifisere ulike typer mediebrukere. Noen fokuserer mest på informasjon og underholdning fra landene de er født og oppvokst i, mens andre fokuserer mer på norske medier, og mange forholder seg til en kombinasjon. Å identifisere og gå i dybden på disse forskjellene utgjør en sentral del av denne undersøkelsen.

En nyere studie har undersøkt hvor innvandrere har fått informasjon om pandemien fra og hvorvidt de har tillit til myndighetene.⁷ Studien viser blant annet til språkutfordringer i møte med lokale medier og at mange derfor forholder seg til informasjon fra sosiale medier i stedet. Videre observerer de at flere som er ute etter spesifikk informasjon om pandemien og tilhørende smittevern, oppsøker informasjon fra internasjonale kilder hvis de ikke finner det på norsk. I flere tilfeller har de oppsøkt informasjon

fra land hvor smittevern og regler er annerledes enn i Norge. Studien viser at de fleste har høy grad av tillit til informasjonen som kommer fra de lokale myndighetene, men at de også har høy tillit til sosiale medier – hvor informasjonen ikke alltid er oppdatert eller i tråd med nasjonale føringer.

NIBR har på oppdrag fra IMDi undersøkt informasjon og tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen i forbindelse med covid 19.⁸ Studien har vært delt inn i tre delprosjekter, der formålet har vært å få kunnskap om hva som fungerer, og hva som er hindringer og barrierer for å nå ut med informasjon til innvandrerbefolkningen. Hovedfunn og anbefalinger fra studien viser blant annet at det er viktig med tydelig kommunikasjon og forenkling av budskap for å unngå forvirring rundt råd og regler om smittevern. Videre vises det til at det også er behov for bedre samordning, slik at informasjonen og budskapet som formidles på tvers av nivåer og instanser er mer enhetlig. For å bedre tilgjengeliggjøre informasjon, må sentral informasjon være oppdatert og oversatt, og denne informasjonen må formidles i de informasjonskanalene som minoritetsgruppene bruker.⁹

Tidligere undersøkelser gjennomført av Rambøll har gitt innsikt i innvandreres digitale kompetanse og mediebruk. Gjennom *Informasjonsinnhenting for Livshendelsen Ny i Norge* som Rambøll og Halogen gjennomførte for IMDi i 2020, fant vi at innvandrere ofte benyttet varierte media og informasjonskilder, men at mange var avhengige av fysiske møter eller telefonsamtaler med kontaktpersonen i tjenesteapparatet for å få nødvendig informasjon og oppklare plikter og rettigheter.¹⁰

6. Se f.eks. Alghasi, S. (2009). *Iranians in Norway- Media Consumption and Identity Making*. PhD dissertation. Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo., Gillespie, M. (1995). *Television Ethnicity and Cultural Change*. London: Routledge.,

Mainsah, H. (2009). *Cameroonians in Oslo, Diaspora, and Uses of the Media*. *Nordicom Review* 30(1):83-94., Horsti, K. (2007). *Managed Multiculturalism in Finnish Media Initiatives*. *IJMS: International Journal on Multicultural Societies*. 2007, vol.9, no.1, pp.113-130., Nikunen, K. (2008). *Emerging Transnational Sensibility among Migrant Teenagers. Lessons Learned doing Media Research in Multiethnic Classrooms*. In Rydin, Ingegerd & Sjöberg, Ulrika (eds.) *Mediated crossroads: Identity, youth, culture, and ethnicity. Theoretical And methodological challenges*. Göteborg: Nordicom, 153-170., Tittle, G. (2008). *Media. Transnationalism in Ireland: An Examination of Polish Media Practices*. In *Translocations*, (3)1:29-49.

7. Diaz, E. et al. (2020). *Situational brief: Migration and Covid-19 in Scandinavian countries*. *Lancet Migration*.

8. Skogheim, R., Orderud, G., Ruud, M.E. & Sørholt, S. (2021). *Informasjon og tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen i forbindelse med Covid-19 (NIBR-rapport 2021:6)*. Hentet fra <https://www.imdi.no/contentassets/b6e42efcf8904468acd62d22318ae4eb/nibr-covid-19-delrapport-3.pdf>

9. Skogheim, R., Orderud, G., Ruud, M.E. & Sørholt, S. (2021). *Informasjon og tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen i forbindelse med Covid-19 (NIBR-rapport 2021:6)*. Hentet fra <https://www.imdi.no/contentassets/b6e42efcf8904468acd62d22318ae4eb/nibr-covid-19-delrapport-3.pdf>

10. Rambøll. (2020). *Informasjonsinnhenting for Livshendelsen Ny i Norge*. Hentet fra: <https://www.imdi.no/contentassets/9d289d578a9f49ffb5db6345b8e55c49/informasjonsinnhenting-for-livshendelsen-ny-i-norge.pdf>

Vi vet at mobiltelefonen er svært viktig for mennesker som er på flukt og som sitter i asylmottak, og at mobiltelefonen brukes til å dekke informasjonsbehov og holde seg oppdatert på hva som skjer i opprinnelseslandet.¹¹ En studie om asylsøkeres tilgang til og bruk av digitale verktøy i Norge har vist at både tilgang på og bruk av smarttelefoner er høy blant denne gruppen.^{12,13} Studien belyser at utdanningsbakgrunn er en svært viktig variabel som påvirker digitale ferdigheter, og at personer med høy utdanning i større grad bruker medier for å finne informasjon og til å lære seg vertslandets språk, sammenliknet med de som har lavere utdanning. Kjønn er også en faktor som kan påvirke digitale vaner og menn er mer aktive i bruk av digitale kanaler enn kvinner.¹⁴

Selv om informantene i denne undersøkelsen ikke er begrenset til flyktninger, er behovet for kontakt med opprinnelseslandet ofte det samme. Det har derfor blitt argumentert for at mobiltelefonen med høy sannsynlighet er et relativt viktig verktøy også senere når innvandrere har bosatt seg i Norge.¹⁵ Det er imidlertid store sjanser for at antall år bodd i Norge og deltakelse i introduksjonsprogrammet samt deltakelse på andre sosiale arenaer, vil ha innvirkning på både digital kompetanse, digitale vaner og bruk av ulike medier.

Uavhengig av bakgrunn, vet vi fra en nyere studie av Medietilsynet at sosiale medier i økende grad er en del av barn og unges tilgang på nyheter.¹⁶ Det er tenkelig at dette også gjelder for yngre innvandrere også.

2.3 Fremgangsmåte

For å svare på oppdragets problemstillinger har vi benyttet en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder. Enkelte av oppdragets problemstillinger, blant annet tilgang på og bruk av ulike medietyper, er av typisk kvantitativ karakter, mens andre problemstillinger innebærer vurderinger og redegjørelser som best kan besvares gjennom åpne spørsmål av mer kvalitativ karakter. På bakgrunn av dette har vi benyttet en kombinasjon av strukturerte og semistrukturerte intervjuer.

Vi har primært rekruttert personer med innvandrerbakgrunn tilhørende grupper hvor det er kartlagt smittetrykk (se vedlegg) og kategorisert disse etter et høyt, middels eller lavt smittetrykk. Vi har avgrenset undersøkelsen til hovedsakelig innbyggere fra Oslo og Viken. Ettersom innvandrerbefolkningen er en heterogen gruppe er det viktig at vi innhenter informasjon fra en tilstrekkelig stor mengde informanter med ulike karakteristikk for å avdekke variasjonen innad i målgruppene. Dette gjelder botid, landbakgrunn, alder og kjønn.

Vi har tidligere erfart at innvandrere kan være en vanskelig målgruppe å rekruttere til intervjuer. For å imøtekomme disse utfordringene har vi benyttet ulike strategier i rekrutteringsprosessen, som har blitt tilpasset dette prosjektet for å være spesielt oppmerksom på å fange opp informanter med begrensede språklige ferdigheter. Strategien har inkludert direkte kontakt med voksenopplæringer, kommuner/bydeler og relevante organisasjoner. Vi har også bedt rekrutterte informanter om å invitere relevante personer i deres egne nettverk

11. Mancini, T., et al. (2019). The opportunities and risks of mobile phones for refugees experience: A scoping review. *PLoS ONE* 14(12): e0225684. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0225684>

12. Proba. (2019). Asylsøkeres digitale hverdag. En undersøkelse av asylsøkeres tilgang til og bruk av digitale kanaler (Proba-rapport nr. 2019-11). Hentet fra: https://www.udi.no/globalassets/global/forskning-fou_i/asyl/probarapport-2019-11-asylsokeres-digitale-hverdag-uu.pdf

13. Studien blant asylsøkere var begrenset til fire asylmottak, og er dermed ikke representativ for hele asylsøkerpopulasjonen i Norge

14. Proba (2019). Asylsøkeres digitale hverdag. En undersøkelse av asylsøkeres tilgang til og bruk av digitale kanaler (Proba-rapport nr. 2019-11). Hentet fra: https://www.udi.no/globalassets/global/forskning-fou_i/asyl/probarapport-2019-11-asylsokeres-digitale-hverdag-uu.pdf

15. Eide, E. (2019). The Cell Phone as a Co-Traveller: Refugees and the Multi-Functions of Cell Phones. Hentet fra https://www.idunn.no/inclusive_consumption/2_the_cell_phone_as_a_cotraveller_refugees_and_the_multi

16. Medietilsynet (2020). Barn og medier 2020: En kartlegging av 9-18-åringers digitale medievaner. Hentet fra <https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2020/201015-barn-og-medier-2020-hovedrapport-med-engelsk-summary.pdf>

til å delta i undersøkelsen. Personer som ønsket å delta som informanter registrerte sin interesse og nødvendig bakgrunnsdata via et digitalt rekrutteringsskjema som også fungerte som en informert samtykkeerklæring.

2.4 Begrepsavklaringer og definisjoner

I gjennomføringen av intervjuene og i den følgende analysen, benytter vi begreper omkring mediebruk for å skille ulike typer plattformer, verktøy og aktører. Disse begrepene og andre sentrale begreper som gjengis i rapporten, defineres som følger:

Media – samlebetegnelse for kommunikasjonskanaler som gjør det mulig å spre informasjon til et stort antall mennesker og et stort geografisk område.

Tradisjonelle medier – medier som i all hovedsak bygger på enveiskommunikasjon fra produsent til konsument og som har en redaksjonell ledelse. Dette inkluderer TV, radio og papiraviser, men også nettaviser hvor prinsippet om enveiskommunikasjon ivaretas.

Nye medier – medier som gjør det mulig for konsumenten å kommunisere med produsenten, ofte via kommentarfelt, stemmesystemer og delingsfunksjoner, og hvor det er en lavere terskel for å produsere innhold. Nye medier benytter utelukkende internett som sin kommunikasjonskanal og inkluderer i hovedsak sosiale medier.

Nettbaserte medier – medier som er tilgjengelige via internett. Denne kategorien inkluderer både nye medier og nettaviser.

Kilder/innholdsprodusenter – spesifikke aktører som lager medieinnhold og sprer det gjennom media.

Innhold – tekst-, video- eller lydmateriale som produseres og distribueres gjennom mediene («content» på engelsk). I de tradisjonelle mediene er det etablerte mediehus som produserer innhold, mens det i de nye mediene ofte er enkeltpersoner eller mindre etablerte aktører som produserer innhold.

Smittetrykk – grad av smitte registrert av Folkehelseinstituttet, gruppert etter hvilket land man er født i. Gruppen med høyt smittetrykk er altså personer med en landbakgrunn som i Norge har en høy andel smittede.

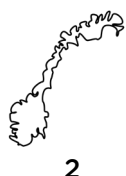
Innvandrere – personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre.¹⁷

2.5 Bruk av typologier for mediebruk som analytisk tilnærming

I analysen benytter vi også noen typologier. Typologiene er ment for å skape et overblikk over typer av mediebrukere. Vi mener dette gir en fruktbar dimensjon i analysene fordi typologiene vil gi en dypere innsikt i ulike mediebrukeres informasjonstilgang om covid-19, smittevern og deres tillit til ulike informasjonskilder. Vi benytter beskrivelsene under gjennom rapporten:

1. **De internasjonalt orienterte** – brukere som mer eller mindre aldri ser på norsk TV eller bruker andre norske medier

2. **De norsk orienterte** – brukere som i hovedsak benytter seg av norske medier, dvs. tv-kanaler, aviser og radiokanaler

¹⁷ Definisjon basert på SSB (2021, 9.mars). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvbef>

3. *Nettbrukere* – brukere hvor nett er primærkilden til nyheter, dvs. nettaviser, hjemmesider og sosiale medier

4. *Tradisjonelle mediebrukere* – brukere hvor tradisjonelle medier er primærkilden til nyheter, dvs. papiraviser og TV-sendinger

5. *Multibrukere* – brukere som benytter et bredt spekter av medier og kilder, både tradisjonelle og nettbaserte

6. *Nyhets- og informasjonsorienterte* – brukere som i hovedsak søker nyheter og informasjon når de benytter ulike medier

Vi vil i undersøkelsen bruke typologiene for å forklare nyanser og forskjeller i gruppen, men de ulike typologiene er ikke gjensidig utelukkende. Det vil si at en mediebruker kan være norsk orientert og i størst grad bruke norske medier for å få informasjon, samtidig som personen kan bruke internasjonale medier for å få informasjon om spesifikke forhold.

3. METODIKK OG DATAGRUNNLAG

Undersøkelsen har benyttet en hovedsakelig kvalitativ metodikk, basert på en kombinasjon av strukturerte og semistrukturerte intervjuer. Vi har rekruttert informanter primært med tanke på smittetrykk, basert på andel smittede blant personer med ulike landbakgrunner.

I dette kapitlet redegjøres det for hvorfor vi har valgt å gjennomføre en kvalitativ undersøkelse, hvordan vi har gått frem for å rekruttere informanter til undersøkelsen og hvem utvalget i undersøkelsen representerer. Vi har etterstrebet å rekruttere et bredt utvalg, men selv om antallet informanter er høyt i en kvalitativ undersøkelse, er det noe lavt for statistisk generalisering. Det skaper skjevheter som leser burde være oppmerksom på når de tyder funnene.

3.1 Hvem vi har intervjuet

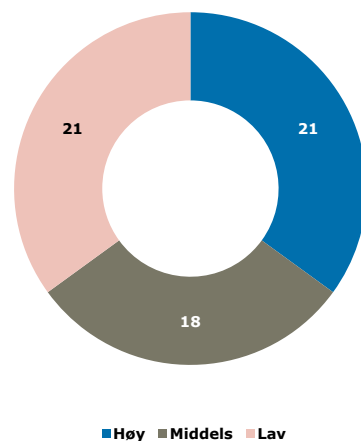
Vi har i løpet av prosjektet intervjuet totalt 60 informanter. Vi har hovedsakelig ønsket en jevn fordeling av smittetrykk blant informantene, med et prioritert fokus på personer tilhørende landbakgrunner med et høyere eller lavere smittetrykk. Dette har vi gjort for å bedre identifisere og illustrere potensielle ulikheter mellom de to ytterpunktene, med den innstilling at eventuelle ulikheter vil være særlig relevant for undersøkelsen. Jmfør figur 3.1, har vi oppnådd en god fordeling på dette punktet, med 21 representanter fra landbakgrunner med (relativt) høyt smittetrykk, 18 med middels smittetrykk og 21 med lavt.

Denne inndelingen benyttes i de fleste av figurene i rapporten, hvor vi skiller hvordan de med landbakgrunner med henholdsvis høyt, middels eller lavt smittetrykk i Norge har svart på de kvantitative spørsmålene i undersøkelsen.

Videre har vi en god fordeling av informanter på tvers av alder (en naturlig overvekt av de midterste alderssegmentene (26-35 år og 36-

45 år) og botid, jmfør figurer 3.2 og 3.3 lenger ned i kapitlet. Det er derimot en overvekt av kvinnelige og høyt utdannede informanter. Overvekten av høyt utdannede er særlig tydelig blant de med et lavere smittetrykk.

Figur 3.1 Smittetrykk blant informantene
N=60

3.2 Kombinasjon av strukturerte og semistrukturerte intervjuer

Vi har benyttet en kombinasjon av strukturerte og semistrukturerte intervjuer. Den strukturerte intervjuemetodikken baserer seg på intervjuguider med lukkede spørsmål og svaralternativer, mens den semistrukturerte intervjuguiden har åpne spørsmål med mulighet for å utdype og nyansere. Mens en strukturert guide har vært viktig for å telle forekomsten av for eksempel digitale verktøy eller bruk av spesifikke medier, er fordelene med semistrukturerte intervjuer at man har muligheten til å fange opp både detaljer, nyanser, erfaringer og opplevelser rundt de utvalgte områdene og spørsmålene i guiden, som kommer best frem når informanten selv får sette ord på det.

Disse intervjuemetodene egner seg svært godt for å sammenlikne informasjonen fra et stort antall intervjuer og kunne identifisere variasjoner på tvers av en heterogen informantgruppe.

De fleste intervjuene er gjennomført på norsk, men det har også blitt gjennomført flere enten på engelsk eller ved bruk av tolk.

3.3 Målgruppe basert på smittetrykk

Vi har gjennomført intervjuer med 60 informanter blant innvandrere i Norge. Informantene som er rekruttert har landbakgrunner med et registrert smittetrykk i Norge, jamfør tabell 8.1-8.3 (vedlegg). Landbakgrunner med et betydelig antall personer i Norge har blitt kategorisert etter relativt høyere, middels eller lavere smittetrykk. Denne inndelingen har vært den primære analyserammen i prosjektet, for å undersøke om det er vesentlige forskjeller i mediebruk mellom de landbakgrunnene som har et høyere eller lavere smittetrykk i Norge.

Innvandrergupper med særlig høyere smittetrykk er personer fra blant annet Pakistan, Somalia, Irak, Tyrkia, Afghanistan og Eritrea. Blant innvandrergupper med lavere smittetrykk finner vi blant annet Litauen, Latvia, Kina, Thailand og Filippinene. Det er flere innvandringsgrupper som kan plasseres som middels smittetrykk, herunder personer med bakgrunn fra Syria, Polen, Iran, og Russland. Kombinerer vi dette med botid er følgende gruppe særlige aktuelle

informantgrupper (som vist i utlysningen):

Høy smitte

- Pakistan (lang botid, Asia)
- Irak (lang og kort botid, Asia)
- Somalia (lang og kort botid, Afrika),
- Eritrea (varierende botid, Afrika)¹⁸

Middels smitte

- Polen (kort til middels botid, Europa)
- Syria (kort botid, Asia)

Lav smitte

- Filippinene (kort botid, Asia)
- Litauen (kort til middels botid, Europa)

3.4 Rekruttering av informanter

Oppdraget har krevd rekruttering av et forholdsvis høyt antall informanter. Vi har tilstrebet en spredning langs sentrale bakgrunnsvariabler i tillegg til landbakgrunn og smittetrykk, herunder:

- Kjønn
- Alder (fra 18 år og opp)
- Botid
- Utdanningsnivå

Vi vet fra tidligere at innvandrere kan være en vanskelig målgruppe å rekruttere til slike undersøkelser. For å imøtekomme disse utfordringene la vi til grunn ulike strategier i rekrutteringsprosessen. De ulike strategiene ble brukt og testet ut ved rekruttering av 274 innvandrere til Informasjonsinnhenting for Livshendelsen Ny i Norge, og ble tilpasset dette prosjektet for å være spesielt oppmerksom på å fange opp informanter med begrensede språklige ferdigheter. Strategien innebærer følgende tilnærminger:

Digital rekrutteringsundersøkelse som inneholder samtykkeerklæring, mulighet til å registrere bakgrunnsvariabler og eventuelt ønsket dato/tidspunkt og format på intervjuet. Skjemaset har blitt distribuert via aktører som møter målgruppen direkte eller gjennom digitale kanaler der de er aktive.

¹⁸ Indseth, T et al. (2020). Covid-19 etter fødeland: Personer testet, bekreftet smittet og relaterte innleggelses og dødsfall (FHI-rapport). Hentet fra <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2020/covid-19-etter-fodeland-personer-testet-bekreftet-smittet-og-relaterte-innleggelses-og-dodsfall-rapport-2020-v2.pdf>

Direkte henvendelser til voksenopplæringer for å få hjelp til å rekruttere informanter med kortere botid i Norge til intervju.

Direkte henvendelser til organisasjoner, herunder innvandrersorganisasjoner, frivillige organisasjoner, frivilligsentraler m.m. som er i kontakt med målgruppen og som kunne hjelpe oss med å rekruttere til intervjuene.

Forespørsel i Nortstatpanelet for å hjelpe oss å komme i kontakt med personer i målgruppen som ikke har noen tilknytning til kommune eller organisasjoner.

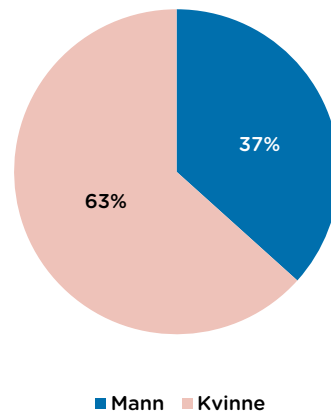
Rekruttering gjennom nettverk, innebar blant annet at informantene videresendte rekrutteringsundersøkelsen til bekjente som ønsket å delta. Leverandør har også benyttet sitt nettverk i rekrutteringen.

Gjennom den digitale rekrutteringsundersøkelsen ivaretas samtykke og sikrer behandling av personopplysninger. Basert på registreringen og informasjonen som personen oppgir, har vi tatt direkte kontakt med informanter som ønsker å stille til intervju, og avtalt tidspunkt for gjennomføring av intervjuet.

3.5 Representasjon blant informantene

I rekruttering til og gjennomføring av intervjuer har vi prioritert å oppnå bred representasjon av landbakgrunner og smittenivå. Vi har også etterstrebet å inkludere informantene på tvers av kjønn, alder, botid og utdanningsnivå i utvalget, men ettersom undersøkelsen er hovedsakelig kvalitativ har et helt representativt utvalg på disse variablene ikke vært en prioritering. De skjevhetene som forekommer beskrives i det følgende.

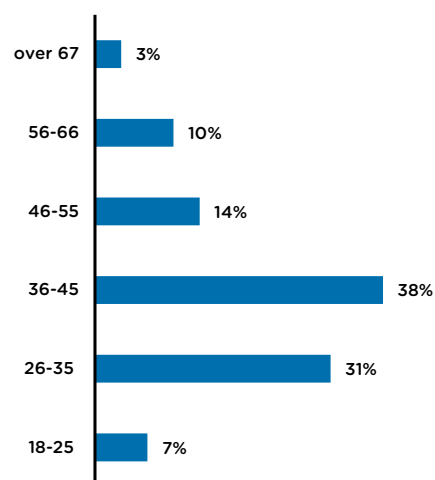
Figur 3.2 Kjønn blant informantene
N=60

Det er en overvekt av kvinner blant informantene, jmf figur 3.2 (over). Omtrent to tredeler av utvalget er kvinner, mens kun én tredel er menn. Denne skjevheten er mest fremtredende i rekrutteringen gjennom voksenopplæring.

Det er en god distribusjon på tvers av alder, med en naturlig overvekt av de midterste aldersgruppene, jmf figur 3.2. De som innvandrere til Norge, er i stor grad unge voksne og ettersom mange har kommet i løpet av de siste 20 årene vil vi forvente at dette sjiktet er overrepresentert. Vår aldersdistribusjon stemmer godt overens med den aldersfordelingen vi har blant innvandrere i Norge ellers.¹⁹

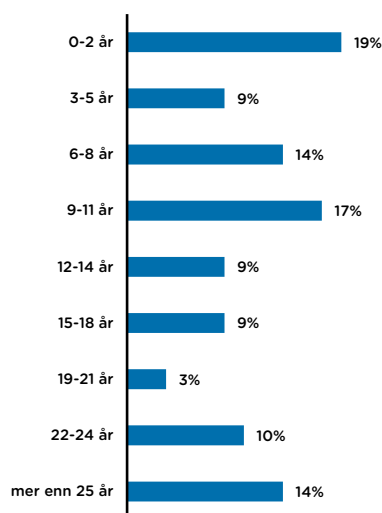
Figur 3.3 Alder blant informantene
N=60

¹⁹ SSB.Tilgjengelig fra <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere>

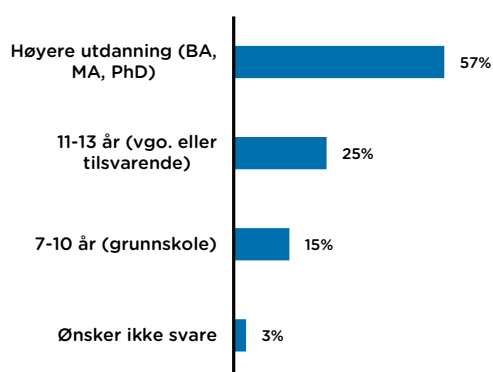
Det er også en god fordeling av informanter med ulik botid, jamfør figur 3.4. Vi har forsøkt å rekruttere noe flere med enten svært kort eller svært lang botid for å inkludere henholdsvis personer med mer begrensede språkferdigheter og personer som er godt etablert i Norge.

Figur 3.4 Botid blant informantene
N=60

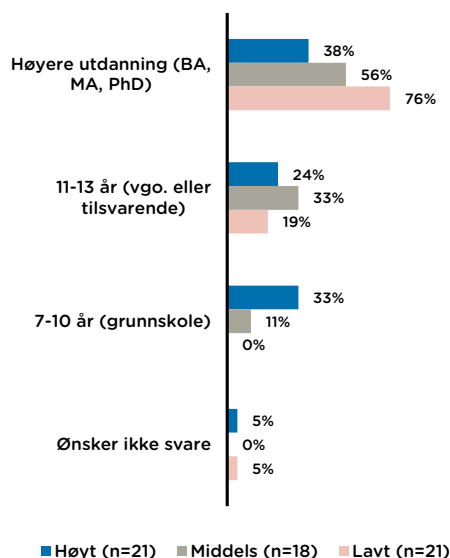
Det er derimot en større skjevhet i utdanningsnivå, jamfør figur 3.5. Her ser vi at informantene er uproporsjonalt høyt utdannet, med over halvparten som har fullført høyere utdanning. Dette er en høyere andel enn den norske befolkningen generelt og innvandrerbefolkningen i Norge spesifikt, og vil trolig påvirke funnene i undersøkelsen. Av erfaring vet vi at det er betydelig vanskeligere å rekruttere personer med et lavere utdanningsnivå til slike intervjuer.

Figur 3.5 Utdanningsnivå blant informantene
N=60

En videre skjevhet i utdanningsbakgrunn finner vi når vi skiller mellom de med høyt og lavt smittetrykk (jf. figur 3.6). Blant informantene fra land med høyt smittetrykk i Norge er utdanningsnivået betydelig lavere enn blant de fra land med lavere smittetrykk.

Figur 3.6 Utdanningsnivå blant informantene, etter smittetrykk
N=60

Statistikk for utdanningsnivå blant innvandrerbefolkningen i Norge forteller oss at vi har en overvekt av høyt utdannede informanter, men er ikke presis nok til å si om fordelingen blant informantene i utvalget er representativ for de landbakgrunnene de representerer. Vi kan altså ikke konstatere at gruppen fra land med lavt smittetrykk i Norge er såpass mye høyere utdannet enn de fra land med høyere smittetrykk i Norge. Basert på hvilke land som er inkludert i grupperingene, samt hva vi har hørt i intervjuene, kan vi derimot gjøre en antagelse om at gruppen fra land med høyt smittetrykk i Norge har en høyere andel flyktninger²⁰ og at det dermed er høy sannsynlighet for at det er en reell forskjell i utdanningsnivå.

20. Flest flyktninger i Norge kommer fra Somalia, Irak og Iran, som alle har et høyere smittetrykk. Se SSB [https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-i-norge#:~:text=De%20188%20000%20flyktningene%20kommer,Iran%20\(se%20figur%206\).](https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-i-norge#:~:text=De%20188%20000%20flyktningene%20kommer,Iran%20(se%20figur%206).)

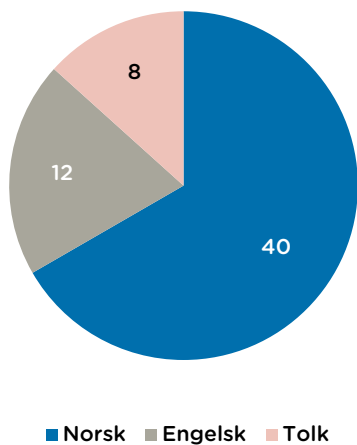
3.6 Språk i intervjuene

De fleste av intervjuene ble holdt på norsk (40 av 60), mens 12 ble avholdt på engelsk og 8 med bruk av tolk, jamfør figur 3.7. Blant de intervjuene som ble gjennomført på norsk, varierte språkkunnskapene fra helt flytende til svært begrenset.

Av de informantene som var avhengig av tolk (som snakket verken norsk eller engelsk godt nok til å gjennomføre intervjuet på ett av de språkene), representerte 6 av 8 land med et høyt smittetrykk. Utover dette var fordelingen ganske lik mellom de ulike gruppene.

Vi har ikke kartlagt informantenes norskkunnskaper utover hvilket språk intervjuene ble holdt på, men over halvparten av intervjuene på norsk var med informanter som opplevde utfordringer knyttet til språk i møte med norske medier.

Figur 3.7 Språk brukt i intervjuene, ink. tolk
N=60

3.7 Fremstilling av kvantitative data

Vi har valgt å fremstille de kvantitative dataene som prosentandeler av den gitte gruppen (i.e. personer fra opprinnelsesland som i Norge har et relativt lavt/middels/høyt smittetrykk). Med et såpass lite datagrunnlag (N=60), ville vi vanligvis ha oppgitt besvarelser i frekvens, men ettersom de tre gruppene vi har skilt på ikke representerer akkurat like mange besvarelser vil en slik fremstilling være vanskeligere å lese. Antall totale informanter i hver av gruppene er oppgitt i figurene.

4. TILGANG PÅ OG BRUK AV ULIKE MEDIER

Dette kapittelet beskriver tilgang på og bruk av media blant informantene i undersøkelsen.

Det kommer tydelig fram at det er nettbbrukere som definerer denne gruppen. Det er langt større bruk av nye medier og nettaviser enn de mer tradisjonelle TV- og papiravismediene. Særlig sosiale medier er svært fremtredende, også som et nyhetsmedium. At det er en overvekt av nettbbrukere, har en sammenheng med tilgang på smarttelefoner og internett. De fremstår også svært nyhets- og informasjonsorientert i intervjuerne, og det er tydelig at underholdning er et sekundært fokus i de flestes mediehverdag. Videre ser vi at det er et markant internasjonalt fokus. Dette fokuset kan vi skille i to: det er de som er mest interessert i globale nyheter, og ofte synes at norske medier har et for lokalt fokus, og de som er mest interessert i nyheter fra opprinnelseslandet sitt.

Når vi skiller informantene etter smittetrykk – andel smittede blant personer med deres landbakgrunn i Norge – finner vi ikke de veldig store forskjellene. Det vi kan observere er at de fra land med et lavt smittetrykk i Norge overordnet har en noe høyere tilgang på flere medier, er noe mer nettbaserte og er litt mer aktive i mediebruken sin. Denne gruppen fremstår mer vant med nye medier og har god oversikt over medielandskapet.

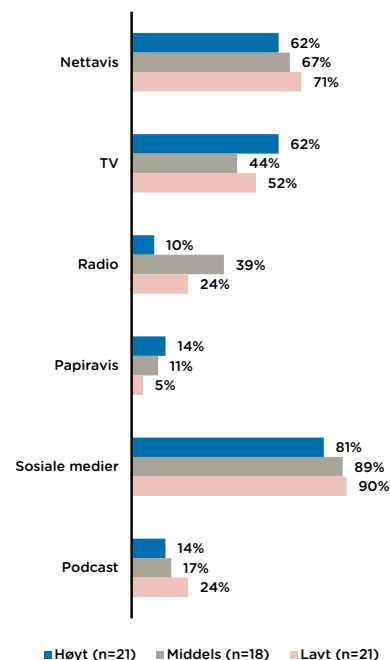
4.1 Høy andel nettbbrukere

Informantene i undersøkelsen er stort sett det vi vil kalle nettbbrukere – som i all hovedsak bruker digitale medier. Samtlige deltagere i undersøkelsen har tilgang på internett og de vanligste kildene til informasjon og underholdning er på internett. Dette gjelder både informantene fra land med høyt smittetrykk i Norge og de med lavt.

Det eneste ikke-nettbaserte mediet som nevnes av en betydelig andel av informantene er TV, men fra intervjuene fremkommer det at TV-titting er langt mer passivt enn aktivt og at det ikke er et «viktig» medium for mange. Det er også flere som i beskrivelsen av TV-bruk viser til at de ser på sendinger og klipp fra utenlandske kanaler på nett.

Mediebruken blant innvandrere fremstår ganske likt. Det vi kan se i den norske befolkningen ellers.²⁷ Internett, herunder nettaviser og sosiale medier, har blitt det klart viktigste mediet, mens TV, radio og papiraviser ikke lenger er like relevant som det var for 20 år siden.

Figur 4.1 Andel informanter som benytter følgende media daglig, etter smittetrykk
N=60

27. SSB. (2020). Norsk mediebarometer. Hentet fra <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/tids-og-mediebruk/statistikk/norsk-mediebarometer>

De tradisjonelle mediene fremstår enda mindre relevante blant informantene i denne undersøkelsen sammenlignet med den norske befolkningen generelt. Det er flere av informantene som gir uttrykk for å foretrekke tradisjonelle medier, men som opplever en språkbarriere i møte med de norske tradisjonelle mediene. Noen av informantene i undersøkelsen har lengre botid i Norge, og behersker språket godt. Det er derimot flere av informantene som ikke kan norsk eller holder på å lære seg språket. Det gjør særlig tradisjonelle medier utilgjengelig for mange – enten det gjelder aviser, TV-programmer eller radio.

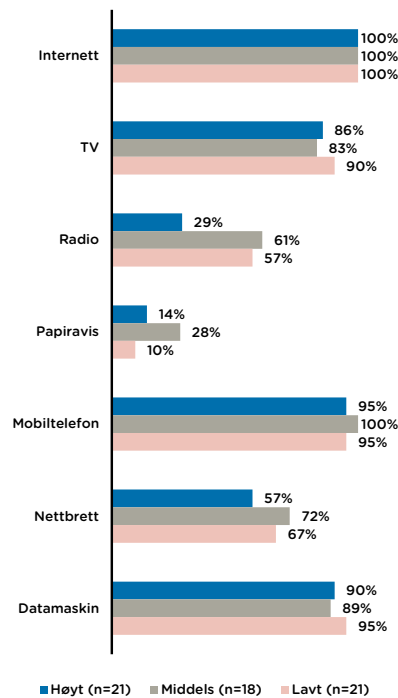
Høy grad av nettbasert mediebruk gjenspeiles også i et aktivt forhold til media. Informantene er oppsøkende og utforskende i sitt forhold til informasjon, særlig når det kommer til nyheter. Det står i kontrast til et mer passivt konsum av de tradisjonelle mediene, hvor man ofte følger medieaktører mer enn saker selv. I stedet for å ha et par faste informasjonskilder som man bruker for «dagens nyhetsbilde», er det mange som har spesifikk informasjon som de oppsøker på tvers av flere sider.

4.2 Smarttelefoner og internett

At det er mange nettbbrukere, har en naturlig sammenheng med tilgangen på smarttelefoner og internett. De fleste av informantene viser til nettopp smarttelefonen som det fysiske verktøyet de benytter for tilgang på media og internett er måten de holder kontakt med opprinnelseslandet. De holder kontakt med venner og familie gjennom chat-apper, følger kjente personer og mediekkanaler på sosiale medier og leser nettaviser.

Flere beskriver forholdet til nettmedier som noe som alltid er tilgjengelig, og som man er innom mange ganger i løpet av dagen. Man «sjekker telefonen» når man står opp, på bussen, i lunsjen, på toalettet, når man kjeder seg, før man legger seg, og så videre. Nettmediene har en tilstedeværelse gjennom dagen som skiller seg fra de mer tradisjonelle mediene.

Figur 4.2 Andel informanter som har tilgang på følgende media hjemme, etter smittetrykk N=60

Disse skildringene stemmer godt overens med forskningen gjengitt tidligere i rapporten. Her ser vi at mobiltelefonen er ekstra viktig for mennesker som er på flukt og som sitter i asylmottak, for å dekke informasjonsbehov og holde seg oppdatert på hva som skjer i opprinnelseslandet.²² Utvalget i denne undersøkelsen er ikke nødvendigvis flyktninger, men viktigheten av mobiltelefonen for å holde kontakt med familie og venner i opprinnelseslandet er relevant for innvandrere uansett oppholdsgrunnlag.²³

Mens tradisjonelle medier i stor grad er begrenset til ett geografisk område, har nettmediene ingen slike begrensninger. Det er tydelig at dette er svært viktig for en gruppe som har sterke tilknytninger til andre land enn Norge.

22. Mancini, T., et al. (2019). The opportunities and risks of mobile phones for refugees experience: A scoping review. *PLoS ONE* 14(12): e0225684. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0225684>

23. Eide, E. (2019). The Cell Phone as a Co-Traveller: Refugees and the Multi-Functions of Cell Phones. Hentet fra https://www.idunn.no/inclusive_consumption/2_the_cell_phone_as_a_cotraveller_refugees_and_the_multi

4.3 Nyhets- og informasjonsorienterte

I tillegg til å være svært nettbasert, er informantene i undersøkelsen tydelig informasjonsorienterte i mediebruken sin. De fleste oppsøker naturlig nok også underholdning, men de to fremstår på ingen måte likestilt – verken med tanke på tid eller oppmerksomhet.

I beskrivelse av mediehverdagen sin, er det et tydelig fokus på nyheter. Både de som er mer nettbaserte og de som er mer tradisjonelle i mediebruken sin oppsøker medier først og fremst for informasjon. Interessen i informasjon er ikke begrenset til nyheter, men inkluderer også i stor grad nisje- og hobbyinformasjon. Mange oppgir at de bruker mye av tiden på medier til å lære om interesseområder som matlaging, språk, mote og hagestell. Her er YouTube en særlig viktig plattform.

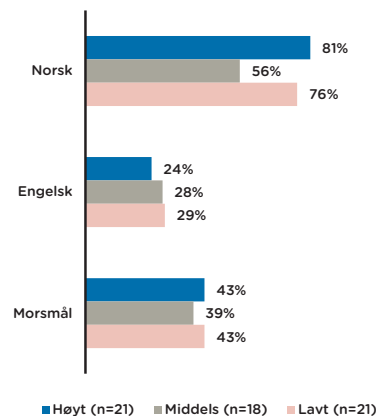
Til tross for høy interesse i utenlandske medier, og en høy andel nettbbrukere, er de etablerte norske mediehusene likevel den vanligste kilden til nyheter blant informantene. Informantene oppgir i klart størst grad at de liker NRK og VG, etterfulgt av TV2 og medier fra opprinnelseslandet.

4.4 Internasjonalt orienterte

Mange av informantene har et svært internasjonalt interessebilde. For mange handler det om nyheter og informasjon fra opprinnelseslandet, men det er også mange som er vant til og er mer interessert i internasjonale nyheter enn lokale nyheter. Flere oppgir at noe av det de misliker med norske medier er et veldig lokalt fokus. Flere uttrykker også at dette er noe de ikke er vant med hjemmefra, der nyhetene i større grad er internasjonale.

Figur 4.3 Andel informanter som oppdaterer seg på nyheter på følgende språk daglig, etter smittetrykk

N=60

NETTBUKEREN

Jeg vokste opp i Filippinene, og det var ikke noen hemmelighet at nyhetene var politisert – særlig det som var på TV eller i avisene. Det var alltid god tilgang på medier, men det var vanskelig å finne politiske nyheter som ikke enten støttet eller angrep myndighetene. Jeg lærte at det var viktig å være kildekritisk. Foreldrene mine så nyhetene på TV, men jeg vokste opp med internett og var vel så vant til å finne den informasjonen jeg trengte der. Etter hvert som jeg ble eldre, ble smarttelefoner mer og mer tilgjengelig og sosiale medier ble en større del av mediehverdagen.

Da jeg flyttet til Norge, var sosiale medier måten jeg holdt kontakt med venner og familie hjemme i Filippinene. Jeg kjente allerede noen som hadde flyttet til Norge, som inviterte meg til en gruppe på Facebook som delte nyheter oversatt fra norsk til Filippinsk. Facebook og engelskspråklige globale nyheter var lenge de eneste faste kildene jeg hadde til nyheter, mens jeg gjerne fant underholdning på YouTube eller TikTok. Jeg brukte også mye Reddit, på siden om Norge, for å lære om det norske samfunnet. Nå når jeg kan mer norsk, prøver jeg å lese mer norske nettaviser, særlig NRK og VG.

Utdraget er basert på intervjudata fra flere informanter med lignende medievaner

4.5 Nettaviser er de vanligste kildene

Den vanligste kilden til nyheter er nettaviser, særlig VG, Aftenposten og NRKs nettavis, men også utenlandske nettaviser som BBC eller spesifikt fra opprinnelseslandet.

Bruken av nettaviser har en tydelig sammenheng med språkferdigheter. Blant de som er relativt gode i norsk, er andelen som leser nettaviser svært høy, men det er en stor andel som – til tross for at de kan ha bodd i Norge en god stund – ikke behersker språket godt nok til å lese og forstå det som formidles i nettaviser.

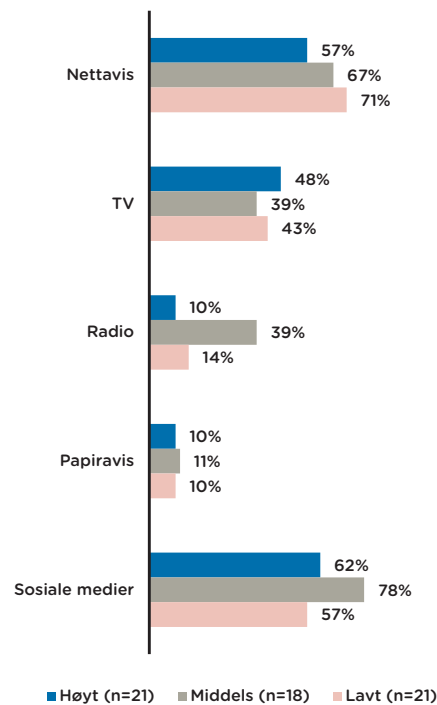
En av informantene forklarte at selv om man har lært ganske godt norsk, nok til at man kan lese aviser, så får ikke overskrifter i papir- eller nettaviser den samme oppmerksomheten fra deg som den gjør for personer som leser norsk flytende. Man må lese hver overskrift for å forstå dem, men kan ikke bare se på forsiden og danne seg et overblikk. Da kan det være vanskelig å forstå hvilken informasjon som er viktig og hva man burde fokusere på. Det kan for eksempel stå en viktig artikkel om korona, men hvis man ikke leser alt som står på siden kan det være lett å overse det.

« Hvis man blar gjennom en avis, er det ikke noe som fanger oppmerksomheten din slik det gjør på eget språk. Man får ikke med seg at ting skjer selv om det er rett foran deg. Man kan se på nyhetene, lese nyhetene, men man får det ikke med seg på samme måte. »

Bodd 10 år i Norge,
multibruker

Figur 4.4 Andel informanter som benytter følgende media daglig - for å oppdatere seg på nyheter, etter smittetrykk
N=60

Den tradisjonelle mediebrukeren

Jeg kom fra Brasil da jeg var 38 år. Jeg har alltid vært samfunnsengasjert og fulgt med på nyheter både i opprinnelseslandet mitt og internasjonalt. Nå når jeg er i Norge, synes jeg at nyheter er en god måte å lære språket på. Jeg går på språkkafe hvor de har papiraviser som jeg prøver å lese, særlig Moss Avis som er min lokalavis, men det kan være litt utfordrende språk av og til. Jeg prøver derimot å få med meg nyhetene på TV hver dag for å oppdatere meg på hva som skjer i Norge. Det er også her jeg stort sett får informasjon om korona.

Jeg liker særlig Dagsrevyen og debattprogrammer, som jeg prøver å få med meg hver kveld hvis jeg kan. Jeg liker også TV2 Nyhetskanalen, for der går det nyheter hele dagen hvis jeg ikke har tid til å se Dagsrevyen. Av og til leser jeg nyheter gjennom appene til NRK og VG – det kommer opp sånne «notifications» som jeg trykker på. Jeg ser ikke på så mye norsk underholdning på TV, for språket kan være litt komplisert, men jeg ser av og til på filmer fra opprinnelseslandet eller på engelsk.

Jeg bruker ikke så mye sosiale medier, men jeg holder kontakt med familien i opprinnelseslandet og bruker av og til internett for å lese meg opp på hva som skjer der. Det er blant annet en radiokanal på nettet som jeg pleier å høre på for nyheter om hva som skjer i Brasil. Det er også noen nettaviser derfra, men de er ikke så gode.

Utdraget er basert på intervjudata fra flere informanter med lignende medievaner

4.6 Sosiale medier er også viktige arenaer

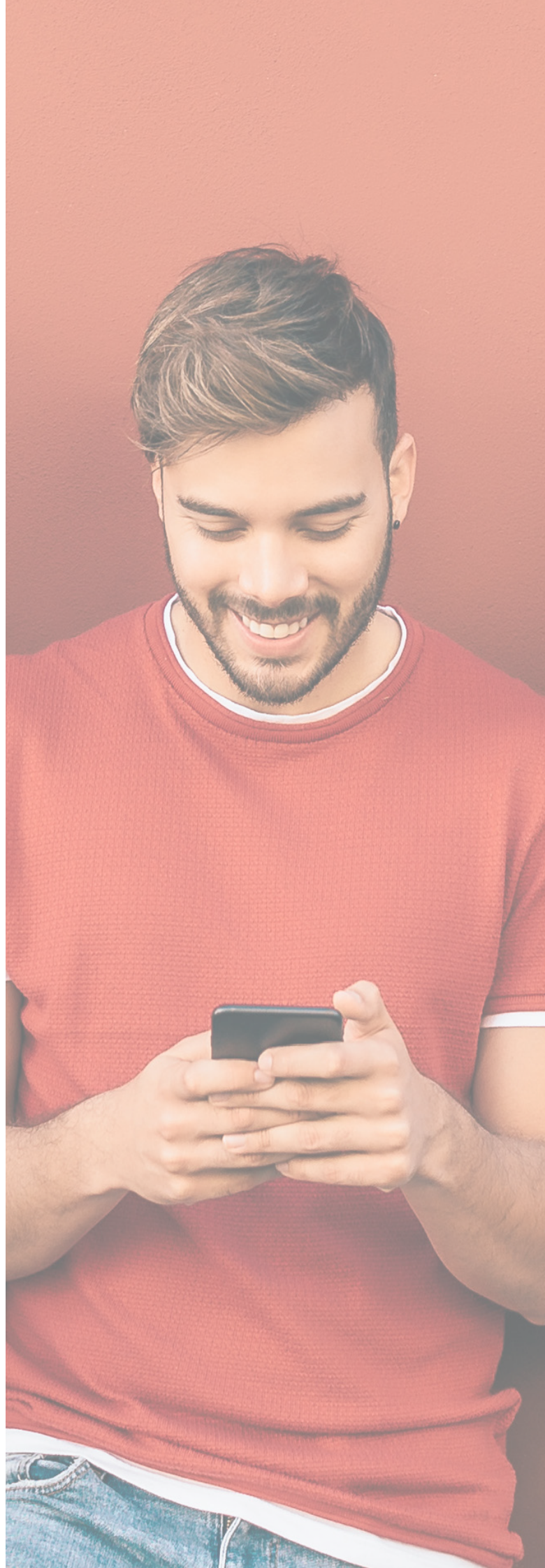
Når vi snakker om nettbrukere, kommer vi ikke unna hvor sentrale de sosiale mediene er. Blant informantene er det et bredt spekter av sosiale medier som benyttes, og individuelt er det også vanlig å benytte mer enn ett sosialt medium.

De sosiale mediene representerer også et bredt spekter av interesser. Mens de fleste bruker sosiale medier som et verktøy for å holde kontakt med venner og familie, er det mange som også får mye informasjon herfra - enten det er en hovedkilde eller et supplement til mer tradisjonelle nyhetsmedier, og enten det er snakk om allmennheter eller mer spesifikk informasjon om noe de interesserer seg for.

For mange er sosiale medier den arenaen der de utveksler mest informasjon gjennom personlige relasjoner. Det er mange som oppgir at de i hovedsak holder seg oppdatert på nyheter fra opprinnelseslandet gjennom medier som WhatsApp, Facebook Messenger eller andre tilsvarende chatteapplikasjoner som er populære i deres opprinnelsesland. Ofte bruker informantene flere slike medier for å holde kontakt med personer i ulike land.

Facebook er det sosiale mediet som er vanligst blant informantene, og det som flest oppgir som en kilde til nyheter. Det er vanskelig å si noe om omfanget av nyhetene informantene konsumerer gjennom sosiale medier, men det vi observerer er at flere er usikre på akkurat hvem som publiserer det de leser, mens andre bevisst følger aktører som Aftenposten, BBC eller mindre aktører som legger ut nyhetssaker om et mer spesifikt område eller tema.

Det er også flere som er aktive brukere av YouTube. Den vanligste bruken er underholdnings- og læringsrettet, inkludert serier og filmer fra opprinnelseslandet, dokumentarer, ressurser for å lære norsk og hobbyrelatert innhold om blant annet hagearbeid og matlaging. De som bruker YouTube for nyheter, er ofte ute etter nyheter om opprinnelseslandet, som de finner i form av nyhetsklipp eller opplastninger av lokale TV-sendinger.

4.7 Små forskjeller basert på smittetrykk

Overordnet kan vi ikke se noen store forskjeller i hvilke typer media man bruker basert på smittetrykk blant innvandrergруппene med høy eller lav smitte, men vi kan likevel skildre noen ulikheter.

Blant de informantene fra land med et lavere smittetrykk i Norge, er tilgangen på ulike typer media noe større enn blant de fra land med et høyere smittetrykk i Norge. De har oftere tilgang på TV og papiravis (mer sammenlignbart med den norske befolkningen for øvrig) og det er flere som har egen PC eller nettbrett. Dette er til tross for at de med landbakgrunn med et høyere smittetrykk tilsynelatende får en større andel av nyhetene sine fra TV.

De informantene fra land med lavt smittetrykk i Norge beskriver en mer aktiv mediehverdag og viser til et bredere spekter av medietyper og kilder. De gir også mer konkrete svar på spørsmål om mediebruk (uavhengig av språkferdigheter) som illustrerer et mer bevisst forhold til egen mediebruk. De informantene fra land med høyere smittetrykk i Norge fremstår i kontrast noe mer begrensede i mediebruken sin. De får en mindre andel av nyhetene sine fra nettaviser og er mindre oppsøkende.

De informantene fra land med lavere smittetrykk i Norge virker også mer bevisst på hva slags media de er ute etter og uttrykker klarere preferanser for hva de er interessert i, både når det kommer til underholdning og nyheter. Det er, blant annet, at vi ser flest som gir uttrykk for at de oppsøker norske medier for å lære norsk og få bedre innsikt i samfunnsutvikling og politikk.

Et annet interessant funn er at de informantene fra land med middels smittetrykk i Norge er svært overrepresenterte blant de som hører på radio. De som oppgir at de hører på denne typen media oppgir også at de ofte bruker det hver dag. Vi kan ikke identifisere noen klar sammenheng med at denne gruppen benytter radio mer enn de andre, men fra intervjuene fremkommer det at de som benytter radio ofte er de som er mest engasjert i å lære norsk. De hører som oftest på radio om morgenen eller i bil på vei til jobb.

5. FORHOLD TIL MEDIA

I dette kapittelet ser vi på hvordan informantene i undersøkelsen forholder seg til media, hvilke preferanser de har og hvem de stoler på for å holde seg oppdatert på nyheter.

Overordnet ser vi at svært mange er det vi kaller multibrukere – i løpet av en vanlig dag konsumerer de to eller flere typer media. Dette reflekteres også i kildebruken, som fremstår variert på tvers av både språk og interesseområder. Informantene uttrykker høy grad av bevissthet rundt kildekritikk, noe som for flere synes å bygge på erfaringer med politiserte medier fra opprinnelseslandet. Nesten samtlige har derimot høy tillit til norske medier og opplever at det er lite sensasjonelt, selv om flere påpeker at dekningen av norske nyheter ofte er i overkant lokal. De fleste av informantene får også nyheter utenom media, særlig i form av informasjonsutveksling mellom venner, familie eller nasjonale nettverk på nett.

5.1 De fleste er multibrukere

I tillegg til at det er mange nettbrukere, er det også mange multibrukere. Å være en multibruker innebærer at personen henvender seg til flere typer media i løpet av dagen, og reflekterer ofte høyere grad av kildekritikk. Det betyr at selv om vi kan se et skille mellom de som foretrekker tradisjonelle og nye medier, benytter de fleste en grad av begge deler.

I snitt bruker informantene i denne undersøkelsen mellom 2 og 3 ulike medietyper hver dag og 2 medietyper kun for nyheter. Figur 2.1-2.5 viser at det er vanlig å benytte en kombinasjon av enten nettaviser, TV eller sosiale medier, med en noe mindre andel som benytter TV for nyheter.

Fra intervjuene får vi også høre at de fleste oppsøker et bredt spekter av aktører, kilder og kanaler i sin daglige mediebruk og uttrykker i mange tilfeller at det er en bevisst holdning. Dette er en tendens vi kan observere i større grad blant de informantene fra land med et lavere smittetrykk i Norge, men det er et gjennomgående funn uavhengig av smittetrykk.

5.2 Høy tillit til norsk media

Informantene ble stilt spørsmål om hvordan de sammenligner norske medier med andre medier. Her kommer det frem at de aller fleste stoler mer på norske medier enn det de vokste opp med. Det handler både om tillit til de norske mediene og mistillit til store deler av medielandskapet andre steder.

Nær samtlige av informantene oppgir at de har tillit til norske medier, og at de kan stole på at informasjon som blir formidlet er riktig. Dette gjelder både de informantene fra landbakgrunner med høyt og lavt smittetrykk i Norge.

Flere av informantene forklarer tillit til mediene i sammenheng med tillit til staten. De opplever at man i Norge har høy tillit til staten, samtidig som det er rom for både medier og enkeltindivider å kritisere myndighetene. Dette gjør det vanskeligere for medier å skjule eller holde tilbake informasjon.

« Jeg stoler intuitivt mer på norske medier og nyheter enn utenlandske. »

Bodd mer enn 25 år i Norge, nettbruker

Informantene i undersøkelsen kommer fra ulike land med ulik bakgrunn når det gjelder både styresett og hva som deles i media.

I sammenligningen av norske medier med medier fra opprinnelseslandet er det flere som forteller at de opplever at norske medier er mer nøytrale og at de i mindre grad enn i opprinnelseslandet fronter en politisk side eller parti.

Enkelte informanter uttrykker at de er vant til at innflytelsesrike aktører har høy grad av kontroll over mediene og bruker dem for å fremme egne interesser. De beskriver medielandskapet fra opprinnelseslandet som splittet. TV-kanaler og aviser har en tydelig politisk tilhørighet, enten på lag med myndighetene eller opposisjonen. Dette gjør at det i flere tilfeller også blir holdt tilbake viktig informasjon. På bakgrunn av dette beskriver informantene norske medier som mer troverdige, siden de oppleves som mer objektive og nøytrale.

« I hjemlandet må vi lese mer kritisk og bruke mye tid på å analysere nyhetene. Det er en stor forskjell. »

Nyankommet i Norge, nettbruker

Noen av informantene i undersøkelsen kommer fra land i Europa der de beskriver mediene fra opprinnelseslandet som ganske lik de norske, og sier at de har tillit til både mediene fra Norge og opprinnelseslandet. Hvorfor de stoler på medier fra Norge og opprinnelseslandet beskrives på samme måte som tidligere nevnt: at man har tillit til staten og at det er frihet til å kritisere myndighetene.

Til tross for at flere av informantene i undersøkelsen oppgir at de kan stole på norske medier og nyheter, er det enkelte som forteller at de generelt ikke stoler på nyheter og derfor i utgangspunktet er kritisk til det som gis av informasjon, uavhengig av land og opprinnelse. De forklarer dette med at mediene ikke er nøytrale i alle saker og at det er viktig at man gjør en egen vurdering basert på flere ulike kilder.

5.3 Høy grad av kildekritikk

Det å være kildekritisk er noe som går i igjen i flere av intervjuene, avhengig av om man stoler på mediene eller ikke. Det er vanlig hos flere av informantene å søke på flere nyhetsaktører for å finne ut av hva som egentlig stemmer. Hvis det er flere som sier det samme, så tas det som et tegn på at informasjonen er troverdig.

« Det er viktig å ha en sunn skepsis til media og oppsøke flere kilder for å forstå en sak. »

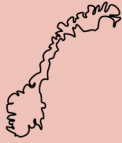
Bodd 13 år i Norge, multibruker

På spørsmålet om hvorfor man har tillit til norske medier fremheves også andre momenter enn bare tillit til staten og friheten til å si sin mening. En av informantene peker særlig på redigeringspraksisen i norske medier som tillitsvekkende. Når det skjer endringer i en sak, som at ny relevant informasjon kommer frem, redigerer avisene nyhetsartikkelen og informerer om dette. Mange av informantene forteller at de er vant til å ha tilgang på mye flere nyhetsaktører, mens det i Norge kun er noen få. Det mener noen gjør det enklere å forholde seg til mediene og informasjonen som kommer. Noen viser også til populariteten av debattprogrammer, hvor representanter for ulike synspunkt får samme plattform til å diskutere problemstillinger.

På grunn av begrensede norskkunnskaper er det enkelte av informantene som i liten grad bruker norske medier, og derfor heller ikke har et sammenligningsgrunnlag med andre medier, eller kan si om de opplever norske medier som troverdige eller ikke. Noen forteller at for å prøve å få med seg det som skjer i Norge oppsøker de nettsider eller sider på Facebook som oversetter norske medier til morsmålet.

Den norsk orienterte

Jeg tok utdannelsen min i Marokko, men flyttet etter hvert til Norge. Nå når jeg bor i Norge, synes jeg det er viktig å holde meg oppdatert på norske nyheter og det som skjer her. Jeg leser VG og ser på nyhetene på NRK nesten hver dag. Jeg forstår ikke alt, men det hjelper meg å lære språket. Hvis det er noe i nettavisene jeg ikke forstår så oversetter jeg og lærer nye ord. Jeg ser ikke så mye på underholdning, men hvis jeg gjør det bruker jeg ofte YouTube for å se ting fra opprinnelseslandet mitt.

Jeg synes de norske mediene er veldig pålitelige. De gir oppdatert informasjon og viser flere sider av saken. Det er alltid norske medier, eller norske offentlige nettsider, jeg går til hvis jeg skal oppdatere meg på koronasituasjonen. Da jeg vokste opp var ikke mediene til å stole på, de spilte alltid på lag med myndighetene eller store selskaper som bruker dem for propaganda. For å få informasjon om hva som skjer hjemme, snakker jeg heller med familien min. Vi har en gruppe på WhatsApp der vi deler nyheter og informasjon.

Utdraget er basert på intervjudata fra flere informanter med lignende medievaner

5.4 Norske medier mest opptatt av det som skjer i Norge

Gjennomgående viser funnene fra intervjuene at informantene opplever at norske medier har et for stort fokus på lokale forhold, det som skjer i Norge eller det umiddelbare nærområdet, og et for lite fokus på internasjonale nyheter.

« Norske medier er veldig pålitelige, men litt for snevre. »

Bodd 22 år i Norge,
informasjonsorientert

Det er to aspekter ved denne oppfatningen: hvilken type mediedekning de er vant med fra før de kom til Norge og/eller hvilken type mediedekning de opplever som relevant for seg.

Flere av informantene forteller at mediebildet de har vokst opp med var, i langt større grad enn mediebildet i Norge, preget av et internasjonalt fokus. Dette gjelder særlig nyhetsdekningen, hvor aktører som Al-Jazeera, BBC World og CNN er blant de mest populære nyhetskanalene. Disse kanalene har ikke noe nasjonalt fokus, og dekker i stedet regionale eller globale forhold. Noen utdyper at det internasjonale fokuset de har vært vant med har hatt en sammenheng med at de lokale nyhetene ofte var politiserte eller på annen måte upålitelige, og at mange derfor oppsøker internasjonale aktører for å få mer nøytral informasjon.

Samtidig er det flere som beskriver også de nasjonale nyhetsaktørene de har vært vant til som mer internasjonalt orienterte.

Vaner knyttet til en mer internasjonal mediedekning kan synes å vedvare etter at man har flyttet til Norge, hvor informantene opplever at mediedekningen i stor grad omhandler hva som skjer i Norge og med nordmenn.

Det andre aspektet handler om hvilken informasjon innvandrere i Norge er interessert i. Her kan vi igjen skille i to: de som opplever at norsk mediedekning ikke er god nok til å dekke viktige internasjonale saker og de som er mer interessert i lokale forhold andre steder enn Norge. Den første gruppen stiller spørsmål om hvorfor man bruker så mye tid på å dekke små hendelser, ulykker og personlige saker i Norge når det skjer så mye viktig andre steder i verden. Den andre gruppen forteller heller at selv om de kan synes at mediedekningen i Norge er god og at det er bra med et lokalt fokus, så er de mer interessert i hva som skjer andre steder. Det kan, for eksempel, være mer interessant å vite om situasjonen i opprinnelseslandet, i land der de har familie eller land der deres diaspora er representert.

« Det kan være litt kjedelig å høre på norske nyheter. De snakker om hyttekrise mens folk sulter andre steder. »

Bodd 24 år i Norge,
multibruker

På grunn av dette bruker flere av informantene ofte internasjonale nyhetskilder for å få informasjon om det som skjer i resten av verden. Enkelte bruker medier fra opprinnelsesland for å få denne informasjonen, mens andre bruker kilder som BBC og CNN.

En av informantene opplever at norske medier forholder seg ulikt til det som skjer i Norge og det som skjer internasjonalt, og beskriver dette som en av hovedgrunnene til at hen foretrekker internasjonale medier. Hen peker på at norske medier er veldig åpne om hva de mener om norske saker, men opplever at de prøver å være nøytrale i internasjonale saker – og dermed skjuler hva de egentlig mener om saken.

5.5 Sensasjon versus informasjon

Norske medier oppleves av flere av informantene som å ha lite fokus på sensasjonsnyheter sammenlignet med medier fra andre land. Dette gjelder særlig med tanke på dekning av

voldshendelser. Det er enkelte som viser til at mediene i opprinnelseslandet ofte har veldig eksplisitte bilder av vold og katastrofer for å skape oppmerksomhet. En av informantene trekker frem «vær varsom»- plakaten, og synes det er positivt at journalister og media i Norge må forholde seg til lover og regler i formidlingen av nyheter.

Forskjellen mellom sensasjonsnyheter og informasjon blir også nevnt i sammenheng med mediedekningen av korona. En av de internasjonalt orienterte informantene forteller at hen opplever at medier fra opprinnelseslandet overdriver koronasituasjonen, og at dette får hen til å føle seg redd og mer bekymret.

Det er ikke alle som enige i at norske medier er mindre sensasjonelle, en informant opplever det motsatt – at norske medier er mer sensasjonelle enn i andre vestlige medier. Uavhengig av om man opplever norske medier som mer sensasjonsrettet eller informasjonsrettet, forteller informantene at fokus på sensasjonelle nyheter oppleves mindre troverdig, skaper større usikkerhet og derfor fører til mindre tillit.

5.6 Informasjonskilder utenom media

De fleste oppgir at de også får informasjon og nyheter fra andre steder enn media. Ofte handler det om videreformidling gjennom partnere eller venner som kan bedre norsk og gjør dem oppmerksomme på norske nyheter, men mange deltar også i grupper på Facebook, WhatsApp eller lignende, som er laget for personer med deres språkbakgrunn hvor det deles oversatte nyheter.

Deling av nyheter er også vanlig på tvers av landegrensener, hvor mange er med å dele nyheter mellom familie og venner på nettet. Dette handler i stor grad om nyheter fra opprinnelseslandet.

En annen viktig kilde til informasjon er norske autoritetspersoner i informantenes liv, som for eksempel en lærer eller sjef. Dette er særlig relevant når det har vært snakk om informasjon knyttet til pandemien og tilhørende smittevernstiltak.

6. MEDIEBRUK KNYTTET TIL COVID-19

Dette kapittelet tar for seg informantenes medievaner knyttet til Covid-19, hvor de får informasjon fra og hvordan de forholder seg til denne, og om bruken av og tilliten til media har endret seg i løpet av pandemien.

Gjennomgående er informantene bekymret for pandemien og tar situasjonen alvorlig, men den største bekymringen er for familie i opprinnelseslandet. En av grunnene flere viser til for hvorfor det går bra i Norge er at de opplever landet som «enhetlig» - at befolkningen generelt stoler på media og er villige til følge regler selv om de ikke alltid er enige i dem. Informantene er positive til norsk medias dekning av koronasituasjonen og får sjelden informasjon om hvordan de skal forholde seg til smittevern fra utenlandske medier. De fleste har brukt offentlige nettsider for å finne informasjon og et flertall har vært innom to eller flere. Det er derimot flere som oppgir at de også har høy tillit til enkeltpersoner, enten autoritetspersoner i livene deres som en lærer eller helsefaglige personer på sosiale medier. Den største utfordringen for mange er at det kan være utfordrende å forstå alle reglene og hva endringer i dem betyr for dem, og disse enkeltpersonene kan være med å oppklare.

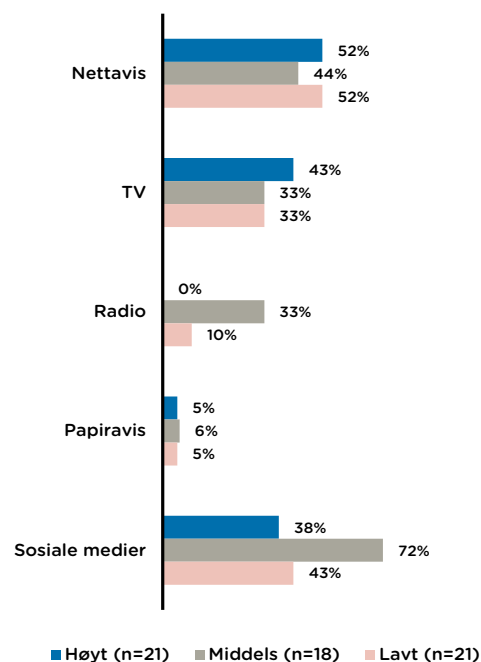
Til tross for at pandemien har vært et spesielt år og mange uttrykker klare tanker om mediebruk i denne perioden, er det ikke tegn til noen store endringer blant informantenes medievaner. Det er noen som oppgir at de følger mer med på nyheter for å få med seg informasjon om koronasituasjonen, smittevern og vaksinerings.

6.1 Norsk media er en viktig kilde

De fleste av informantene forteller at de har fått informasjon om pandemien gjennom norske medier, særlig kilder som NRK, TV2 og VG, men også at de supplerer med internasjonale medier - globale nyhetsmedier som Al-Jazeera, BBC og CNN, i tillegg til medier fra opprinnelseslandet.

De som følger internasjonale nyhetskilder, gjør det først og fremst for å oppdatere seg på situasjonen i verden og i opprinnelseslandet, mens de norske mediene fremdeles er hovedkilden for de fleste for å få informasjon om smittevern, tiltak og regler.

Figur 6.1 Andel informanter som benytter følgende media daglig - for å oppdatere seg på nyheter om Covid-19, etter smittetrykk

N=60

Det er mange som oppgir at de får informasjon gjennom sosiale medier, særlig Facebook, men også Instagram og YouTube er viktige nyhetskanaler blant informantene. I mange tilfeller er informasjonen de får fra norske mediehus som de følger på sosiale medier, eller fra aktører (organisasjoner eller enkeltpersoner) som de følger. Noen forteller at de leser informasjonen som kommer opp uten at de helt vet hvor informasjonen kommer fra og hva kilden er, men det er et unntak.

Vi kan se at det er de med et middels smittetrykk som er overrepresentert blant informanter som får informasjon om pandemien fra sosiale medier. Det er særlig informantene fra Syria som oppgir at de benytter sosiale medier til å oppsøke informasjon om Covid-19, men da handler det først og fremst om informasjon om situasjonen i opprinnelseslandet. Dette kan virke som å ha en sammenheng med at de allerede i stor grad benytter sosiale medier til å holde seg oppdatert på området - både gjennom familie og venner og mindre aktører som bruker sosiale medier som sin hovedplattform.

6.2 Forholder seg til offentlig informasjon

De fleste av informantene oppdaterer seg på og forholder seg til den informasjon som kommer fra offentlige myndigheter. Regjeringens, Folkehelseinstituttets, Helsenorger og kommunenes nettsider besøkes alle av over halvparten av informantene. Mest populært er FHI.no og helsenorge.no.

Analysene fra undersøkelsen viser at de fra land med lavere smittetrykk i Norge i større grad bruker offentlige nettsider. Rundt én av ti informanter har aldri vært innom hverken regjeringen.no, FHI.no, helsenorge.no eller kommunens hjemmesider, og samtlige representerer landbakgrunner med høyere smittetrykk. Det er også færre som bruker de offentlige sidene blant de som har kort botid i Norge. Begge gruppene får i større grad informasjon om Covid-19 gjennom TV.

« Jeg bruker Facebook mest. Her følger jeg FHI, Regjeringen, Stortinget, Helsenorge, bydelen og andre offentlige sider. »

Bodd 12 år i Norge,
internasjonalt
orientert

Som nevnt er det mange som forteller at de får opp informasjon på sosiale medier fra ulike kilder, og enkelte forteller at informasjon fra Helsenorge og FHI har kommet opp uten at de aktivt har søkt etter sidene eller har valgt å følge dem. Det stemmer overens med at nettbrukere i stor grad også får informasjon om pandemien herfra.

Mange fremhever informasjonen fra offentlige hjemmesider som god og troverdig. Samtidig er det enkelte som påpeker at informasjonen på sidene kan være vanskelig å forstå siden det er mye tekst. En person forteller at hen leste på regjeringen.no at noen av reglene hadde endret seg, men klarte ikke å orientere seg i teksten hva som var forandret.

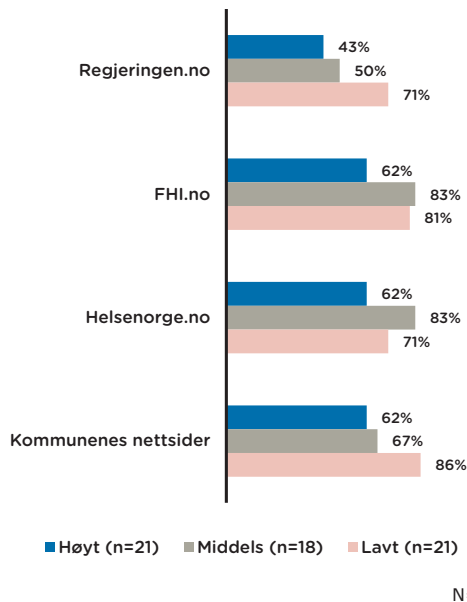
« Når det kommer nye regler, er det litt vanskelig å forstå hva de sier. På pressekonferanser er det en person som oversetter til morsmålet mitt, da føler jeg meg trygg. Når jeg leser nye regler på norsk, kan det hende jeg misforstår. »

Bodd 6 år i Norge, norsk
orientert

Det er mange av informantene som sier at de følger med på pressekonferansene om koronasituasjonen i Norge. Der oversettes informasjonen av tolk direkte til arabisk, engelsk, polsk, russisk, somali, tigrinja og urdu. Dette beskrives som veldig nyttig av informantene for å få med seg riktig informasjon.

Figur 6.2 Andel informanter som har brukt av offentlige hjemmesider for informasjon om Covid-19, etter smittetrykk

Som tidligere nevnt tar informantene i bruk kilder som NRK, TV2 og VG, samt nettsider til offentlige myndigheter for å få informasjon om korona. Hvorfor informantene stoler på disse kildene varierer. En informant trekker frem at VG er oppdatert, derfor føler hen at informasjonen som kommer derfra er troverdig. En annen påpeker at NRK er en statskanal tilgjengelig for alle, uten kommersiell interesse slik at de ikke er avhengig av klikk og likes for informasjonen de deler, og at hen derfor har tillit til dem. De som trekker frem Helsenorge og FHI som mest troverdige påpeker at dette er fagfolk som de føler de kan stole på, og at de har tillit til informasjonen som kommer fra norske myndigheter.

Enkelte av informantene forteller at de i tillegg til å ha fått informasjon fra media om koronasituasjonen, har de også lest informasjon hengt opp på offentlig transport, og mottatt informasjon på SMS fra kommunen.

6.3 Høy tillit til informasjon fra enkeltpersoner og relasjoner

Flere av informantene nevner enkeltpersoner som de stoler mye på når det kommer til pandemien og smittevernstiltak. For noen er det personer de kjenner godt, gjerne i helsevesenet, mens det for andre er autoritetspersoner på jobb eller i skoler – for eksempel kollegaer og lærere. Noen nevner også leger på TikTok eller YouTube, som blant annet Wasim Zahid.²⁴

Familien min tar kontakt hele tiden for å spørre meg om nyheter. De kan norsk, men stoler mer på at jeg kan finne ut av hva som er riktig.

Bodd 22 år i Norge, multibraker

Blant de som nevner lærere og skole/ voksenopplæring som en viktig kilde for informasjon om korona, forteller de at de fra lærerne sine har fått informasjon om smittevernstiltak som å vaske hendene og holde avstand, og fått hjelp til hvordan de selv kan søke opp informasjon om koronasituasjonen. En informant forteller at hen tidligere fant nyheter og informasjon om korona på Facebook, men etter at de lærte om kildekritikk på skolen har hen brukt norske nettaviser og offentlige hjemmesider for å sjekke at informasjonen er riktig. En annen informant som går på skole forteller at hen synes det er vanskelig å vite hva som er rett når det gjelder vaksine, og sier at det har vært betryggende å få informasjon fra en lærer man stoler på.

24. Wasim Zahid er en norsk lege som legger ut informasjon om helse relaterte emner på sosiale medier slik som Youtube og Twitter.

Jeg var redd for vaksine, men læreren min forklarte det veldig grundig. Jeg ble trygg.

Bodd mer enn 25 år i Norge, tradisjonell mediebruker

Mange av informantene trekker også frem arbeidsplassen som en viktig kilde til informasjon om koronasituasjonen og hvilke regler som gjelder. En informant opplever at det ofte gikk rykter om endringer og nye tiltak, men at hen ikke stolte på det før det ble bekreftet av arbeidsplassen.

6.4 Utdfordrende å forstå alle regler og endringer

Språk er for noen en barriere for å følge med på nyheter og for å forstå informasjonen som blir gitt fra norske medier og myndigheter om covid-19.

Noen av informantene med svakere norskerferdigheter forteller at de kan bli usikre og redde når de ikke skjønner eller får med seg det som skjer, og flere forteller at de får hjelp av familie eller venner til å oversette og forstå informasjon. Det nevnes også at barna er viktige for mange foreldre for å oversette til norsk, siden barna ofte har bedre norskerferdigheter enn foreldrene.

Barna mine leser aviser og ser på tv. De forteller meg hva de har lest om nye regler og tiltak.

Bodd 17 år i Norge, tradisjonell mediebruker

Noen av informantene i undersøkelsen har også selv fungert som en person i nærmiljøet som kan

oversette og gi informasjon til de som ikke har like gode norskerferdigheter. Noen har oversatt informasjon til andre minoritetsspråklige som oppdrag gjennom jobb, mens andre har jobbet frivillig med å formidle informasjon til andre med samme morsmål i bydelen eller kommunen.

At man ikke har hatt mulighet til å møtes fysisk for å utveksle informasjon peker flere på at har vært vanskelig. Enkelte forteller at de kjenner personer som ikke leser norske medier, også fordi de ikke har gode nok digitale ferdigheter. En informant fremhever språkkaféer og andre møteplasser som sentrale for å få formidlet informasjon til denne gruppen og at det har vært en utfordring å ikke ha fysiske møteplasser under pandemien.

« Det er mange som ikke kan lese og ikke kan så godt norsk, så vi utveksler mye informasjon mellom oss. Det skaper mye usikkerhet rundt Covid-19 når vi ikke kan samles og utveksle den informasjonen. »

Bodd 7 år i Norge, norsk orientert

6.5 Mest bekymret for familie i opprinnelseslandet

I intervjuene spurte vi informantene om hvor opptatte de er av covid-19 og hvor mye det har påvirket dem i hverdagen. Nesten alle uttrykker bekymring for situasjonen, i noen grad på egne vegne, men aller mest for familiemedlemmer i opprinnelsesland hvor dødstillene er høyere eller for verden generelt. Det er også noen som har opplevd informasjonen rundt smittevern forvirrende og har vært bekymret av den grunn, men det er unntakene. Disse unntakene er også i større grad forbundet med informanter med landbakgrunn med høyere smittetrykk i Norge.

Nå har jeg begynt å slappe av litt, men jeg har tenkt mye på familie og venner hjemme. Det er en helt annen struktur for å møte pandemien der enn i Norge.

Bodd 10 år i Norge,
tradisjonell
mediebruker

Det er flere som sier at de var veldig bekymret for smitte i begynnelsen av pandemien. På grunn av mye usikkerhet rundt situasjonen og mangel på informasjon, forteller enkelte at de var redd for å gå ut i starten og at de desinfiserte både seg selv og gjenstander jevnlig. De fleste som nevner dette forteller at de opplever situasjonen som roligere nå, men at de fremdeles er opptatt av smittevern som å holde avstand og vaske hendene.

Noen tenker at de ikke bør bruke medier fordi man kan bli redde av det. Mens jeg tenker at jeg blir mer redd av å ikke ha informasjon.

Bodd 23 år i Norge,
tradisjonell
mediebruker

Multibrukeren

Jeg starter alltid dagen med å sjekke telefonen. Det er det første jeg gjør når jeg våkner, jeg har ikke kommet ut av sengen engang. Sjekker selvfølgelig Instagram, kanskje Facebook, Aftenposten, av og til været for å forberede meg på dagen. Mens jeg gjør meg klar pleier jeg å høre på radio eller podcast, jeg synes det er fint å ha noen som snakker i bakgrunnen.

Jeg bruker telefonen gjennom dagen, det er jo mye jobbmail og sånt, men sjekker også sosiale medier og nettaviser innimellom slagene. På jobben har de også Aftenposten, så jeg titter ofte gjennom avisen i pausen. Det siste året har jeg brukt mye tid på Netflix om kvelden. Jeg ser det på laptopen min, men kobler det opp på TV-en til samboeren min hvis vi skal se på en film eller en serie sammen. Jeg er også en del på YouTube for å holde meg oppdatert på mote og få inspirasjon til matlaging. Av og til ser jeg på nyhetene på TV, men jeg liker best å se på dokumentarer eller realityserier hvis jeg først bruker «vanlig TV».

Familien min bor jo fremdeles i Ukraina og jeg har mye kontakt med dem. Jeg er ofte ganske bekymret for situasjonen der, særlig nå under korona. Søsteren min pleier å sende meg nyhetssaker via en chatte-app som er vanlig der. Jeg bruker også BBC eller CNN for å få med meg nyheter derfra, da de Ukrainske mediene ikke alltid er så troverdige. Nyhetene i Norge er også litt lokale, så da ser jeg også hva som skjer i verden.

Nyhetsvanene mine er litt annerledes nå under pandemien enn det har pleid å være. Jeg ser mye mer på nyheter og leser mer aviser for å holde meg oppdatert. Jeg ser for eksempel alltid på pressekonferanser – det har jeg aldri gjort før. Når det er noe jeg ikke forstår eller lurer på, pleier jeg å søke det opp og da får jeg nesten alltid noe relevant fra Folkehelseinstituttet eller kommunens nettsider.

Utdraget er basert på intervjudata fra flere informanter med lignende medievaner

Mange informanter forteller at perioden med Covid-19 har vært vanskelig, særlig når det gjelder isolasjon og begrensninger på sosial kontakt, og at man ikke får mulighet til å besøke familie og venner i andre land. Det er flere som er og har vært veldig bekymret for familie og venner som ikke er i Norge, og at det har vært utfordrende å ikke kunne å besøke familie i opprinnelseslandet.

Noen av informantene nevner at de har blitt mer avhengig av sosiale medier for å gjøre opp for mangel på fysisk sosial kontakt i denne perioden. Andre forteller at de er en del av en veldig sosial kultur, hvor det er vanskelig å sette stopper for sammenkomster selv under pandemien eller at mangel på sosialt nærvær oppleves som mer utfordrende enn smittefaren.

Mange av informantene i denne undersøkelsen forteller at de har opplevd situasjonen rundt covid-19 som alvorlig, samtidig er det også flere som forteller at de ikke har vært bekymret. Selv om de forteller at situasjonen rundt korona ikke har vært skremmende, har de forholdt seg til retningslinjer og tiltak. Enkelte av informantene uttrykker derimot en skepsis mot hvor farlig viruset egentlig er, og noen opplever usikkerhet med tanke på hvordan man skal forholde seg til informasjonen om eksempelvis vaksiner.

6.6 Opplever Norge som enhetlig

Flere påpeker at Norge og norske medier har vært mer enhetlige i holdningen til pandemien og tilhørende smittevernstiltak enn det de opplever fra mediene i opprinnelseslandet.

I Norge er man veldig vant til å følge regler, forteller noen av informantene. De beskriver forholdet til regler i opprinnelseslandet som langt mer preget av likegyldighet, i hovedsak fordi regler ofte ikke oppleves som å gagne befolkningen. Selv om det ikke alltid er slik, kan det bli en aksept i befolkningen for at man ikke alltid følger myndighetens regler og anbefalinger.

Når jeg ser Erna Solberg fortelle oss hvordan vi skal håndtere situasjonen, er det ikke alle som er enige, men nesten alle hører på og følger rådene.

Bodd 10 år i Norge,
tradisjonell
mediebruker

At Norge har håndtert pandemien på en god måte blir nevnt av flere informanter. To av de mer internasjonalt orienterte og nettbaserte informantene mener derimot at norske medier har vært for dårlige til å kritisere FHI, og at man har vært mer opptatt av å være enige enn å finne den beste løsningen. En av dem opplever særlig at norske medier har vært for lite kritisk i dekningen av vaksiner og forskningen bak smittevernstiltakene.

6.7 Endrede medievaner under korona

I intervjuene spurte vi informantene om medievanene deres har endret seg under pandemien. Flere av informantene svarer at de i større grad nå enn før oppdatere seg på nyheter og informasjon, og har hatt mer tid til underholdning og til å kontakte venner og familie på sosiale medier. Andre opplever på den andre siden at medievanene er uendret.

Flere av informantene forteller at de under pandemien har vært mye mer opptatt av nyheter enn før. En informant forteller at hen før var opptatt av underholdning og sport, mens fokuset under korona heller har vært på nyheter. En annen forteller at hen generelt bruker mye mer media nå enn før pandemien, både når det gjelder nyheter og underholdning siden man har vært mye hjemme og hatt tid til overs. Informantene forteller at de i starten av pandemien var mest opptatt av å få informasjon og nyheter om antall smittede, innlagte og døde, mens det etter hvert har blitt mer fokus på å få informasjon om reiseregler og vaksiner.

Enkelte har også endret hvor de henter informasjonen fra. En informant forteller at hen etter pandemien inntraff ofte har tatt i bruk kommunens nettside, som hen aldri hadde brukt tidligere. En annen informant forteller om endrede medievaner i løpet av pandemien, der hen i starten bare hentet informasjon fra aviser, mens hen nå får informasjon om korona fra offentlige hjemmesider som helsenorge.no og FHI.no.

Flere av informantene forteller som tidligere nevnt at de opplever at norske myndigheter har håndtert krisen på en god måte og at opplever å ha fått god informasjon fra mediene. En informant påpeker at hen har fått mer tillit til norske medier under pandemien. Bruken av norske medier

har også endret seg for noen, der enkelte av informantene med kortere botid forteller at de under korona har tatt i bruk mer norske medier, enten fordi de kom til Norge under pandemien, eller fordi de i løpet av pandemien har blitt bedre i norsk og i større grad kan forstå innholdet i norske medier.

Selv om mange av informantene forteller om endrede medievaner er det også flere som forteller at det ikke opplever å ha endret sin måte å bruke medier på. Noen påpeker at de alltid har hørt på nyheter og vært opptatt av det som skjer, og at dette ikke har endret seg under pandemien.

7. OPPSUMMERING OG VIDERE ANBEFALINGER

I dette kapittelet beskriver vi identifiserte utfordringer og muligheter, ser våre funn opp mot tidligere forskning, og beskriver informantenes overordnede oppfatning av informasjonen som er kommet fra norske medier under pandemien, det vil si hva som har blitt gjort bra og hva som kan bli gjort annerledes for å bedre nå ut med viktig og riktig informasjon til innvandrergreper fremover. På bakgrunn av dette skisseres forslag til videre anbefalinger og oppfølgingspunkter.

Gjennomgående forteller informantene at de opplever informasjonen som er kommet fra norske medier under pandemien som god. Samtidig er språket ofte en barriere for å lese og oppdatere seg på nyheter ved bruk av norske medier. For å i større grad tilgjengeliggjøre norske medier påpeker informantene at det vil være nyttig å oversette sentrale norske nyhetskilder til andre språk. For de som ikke bruker norske medier fremheves nettverk og relasjoner som viktige kilder for å gi informasjon.

7.1 Utfordringer og muligheter

Selv om forskjellene mellom de fra landbakgrunner med høyt og lavt smittetrykk i Norge ikke er så store, kan vi identifisere noen utfordringer i mediebruken blant de med høyere smittetrykk, sammenlignet med de med et lavere smittetrykk. Overordnet handler det om at de oppsøker informasjon om temaer og områder som er interessant for dem, som er på et språk de forstår godt og som er tilgjengelig på de plattformene de bruker.

Hvis vi ser på disse utfordringene som muligheter til å inkludere en større andel av innvandrerbefolkningen i den norske mediehverdagen, kan de oppsummeres slik:

- I større grad inkludere nyheter som er interessant for personer med bånd til andre land og et mer globalt perspektiv.
- Benytte et enklere språk i formidlingen av nyheter og viktig informasjon, eventuelt også på andre språk enn norsk.
- Være aktive på informasjonskanaler også utenom aviser og TV, som for eksempel sosiale medier.

En vesentlig forskjell mellom de med høyt og lavt smittetrykk er den overordnede deltagelsen

i medielandskapet og i hvilken grad deres forhold til media er mer aktivt eller mer passivt. Mulighetene over reflekterer tiltak rettet mot å gjøre norske medier til en større del av innvandreres mediehverdag. Det handler om å få oppmerksomheten deres og holde på den, slik at viktig informasjon kan spres gjennom informasjons- og kommunikasjonskanaler som de allerede benytter.

Det er derimot en erkjennelse at flere av disse utfordringene er påvirket av språkkunnskaper og utdanningsnivå. Tiltak på dette nivået vil altså best komplementeres med et fortsatt arbeid for å styrke innvandreres språkopplæring og utdanningsmuligheter.

7.2 Våre funn opp mot tidligere forskning

Det har tidligere blitt vist til at manglende språkferdigheter blant innvandrere i møte med lokale medier, har ført til at mange velger å forholde seg til informasjon fra sosiale medier i stedet.²⁵ Som en konsekvens av dette, oppsøkes også informasjon fra land hvor smittevern og regler er annerledes enn i Norge. Dette finner vi i svært liten grad i denne undersøkelsen. Det er høy tillit til norske medier og norsk offentlig informasjon, selv blant de som opplever å ikke beherske norsk så godt. Det vi hører fra

25. Diaz, E. et al. (2020). Situational brief: Migration and Covid-19 in Scandinavian countries. Lancet Migration.

informantene er at dersom de ikke forstår den informasjonen de har foran seg, så oppsøker de heller personer de stoler på som kan oversette eller forklare enn å oppsøke informasjon om Covid-19 og smittevern fra utenlandske kilder.

Vi finner i undersøkelsen at språkferdigheter og nettverk er viktig for å få med seg informasjon, særlig når informasjonen som formidles endrer seg fortløpende. Manglende språkferdigheter gjør at man må jobbe hardere for å trekke ut hva som er relevant i informasjonen som blir gitt. Det kan også være utfordrende hvis man ikke har noe nettverk for å få hjelp til å navigere i informasjonslandskapet.

Betydningen av språkferdigheter og nettverk for å forstå informasjon om korona trekkes frem i prosjektet gjennomført av NIBR om informasjon og tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen i forbindelse med Covid-19. I tredje delprosjekt rettet de fokus mot mottakerne av koronainformasjonen, der de hentet inn erfaringer blant annet gjennom en survey til småbarnsforeldre i en innvandrertett bydel i Oslo.²⁶ De fant at foreldre som forstår norsk, men har et minoritetsspråk, og svarer at de «har mange vi kan snakke med og få støtte fra», i større grad var enig i påstanden «Jeg synes informasjonen som blir gitt om korona-situasjonen, er lett å forstå» enn de andre respondentene.²⁷

I introduksjonen ble det nevnt at tidligere studier har satt søkelys på viktigheten av mobiltelefonen blant innvandrere – særlig de som er eller har vært på flukt – for å holde seg oppdatert på det som skjer i opprinnelseslandet.²⁸ Vi finner at dette stemmer også blant informantene i dette utvalget. Mobiltelefonen er det klart viktigste kommunikasjonsverktøyet, langt over noen av de andre. Det er på mobiltelefonen at de fleste leser nyheter, enten via nettaviser eller sosiale medier. Det er også her de som regel holder kontakt med familie og venner utenfor Norge, typisk gjennom apper som Messenger eller WhatsApp.

7.3 Innspill fra informantene

I intervjuene ble informantene spurt om hva de synes om informasjonen som har kommet fra norske medier om Covid-19, og om det er noe informasjon som kunne ha blitt formidlet bedre. Informantene ble også spurt om hvordan norske myndigheter bedre kan nå ut til grupper som vanligvis ikke bruker norske medier.

Mange av informantene forteller at de opplever informasjonen som er kommet fra norske medier og myndigheter som god. Informantene som mener dette, fremhever at informasjonen har vært lett å forstå og at den har vært oppdatert. De sier at de har opplevd informasjonen som sann og troverdig.

« Jeg synes at informasjonen som kommer fra norske nyheter har vært oppdatert. Når ting forandrer seg, kommer det alltid ny informasjon. »

Bodd 9 år i Norge,
nettbruker

Selv om det er mange som fremhever at de opplever å ha fått god informasjon, er det enkelte informanter som trekker frem at det kan være forvirrende at det er flere offentlige sider (slik som regjeringen.no, FHI.no, og hels norge.no) for å få informasjon. Én informant sier at det hadde vært nyttig med én nettside der all informasjonen var på ett sted, som også kunne oversettes til flere språk.

Flere påpeker også at det kan være vanskelig å vite hvor de finner den beste informasjonen. De stoler på norske medier, men det kan være utfordrende å vite hvem som har mest oppdatert informasjon og regler. Dette poenget er det også flere som tar opp på vegne av familie og venner, hvor de selv ofte blir spurt om hva som er den riktige informasjonen. De trekker frem at de som

26. Skogheim, R., Orderud, G., Ruud, M.E. & Søholt, S. (2021). Informasjon og tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen i forbindelse med Covid-19 (NIBR-rapport 2021:6). Hentet fra <https://www.imdi.no/contentassets/b6e42efcf8904468acd62d22318ae4eb/nibr-covid-19-delrapport-3.pdf>

27. Skogheim, R., Orderud, G., Ruud, M.E. & Søholt, S. (2021). Informasjon og tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen i forbindelse med Covid-19 (NIBR-rapport 2021:6). Hentet fra <https://www.imdi.no/contentassets/b6e42efcf8904468acd62d22318ae4eb/nibr-covid-19-delrapport-3.pdf>

28. Mancini, T., et.al. (2019). The opportunities and risks of mobile phones for refugees experience: A scoping review. PLoS ONE 14(12): e0225684. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0225684>

spør ofte ikke vet hva som skiller informasjonen på de ulike sidene eller hvem aktørene bak er.

For å nå ut til grupper som ikke bruker norske medier foreslår informantene å gjøre norske nyhetsmedier og sider mer tilgjengelig, i tillegg til å finne mer alternative metoder for å nå ut med informasjon.

For å gjøre norske medier og offentlige sider mer tilgjengelig nevner flere at det hadde vært nyttig å oversette eller lage en versjon av norske nyhetskilder som NRK og VG, der nyhetene enten oversettes til engelsk eller til morsmål. Dette vil gi de som har svakere norskferdigheter mulighet til å oppdatere seg på informasjon og det som skjer i Norge, og få denne informasjonen fra samme kilder som resten av befolkningen. En informant trekker frem at det også er viktig med representasjon i nyhetsbildet, slik at innvandrere føler seg representert og at mediene også gjenspeiler mangfoldet i befolkningen.

Informantene peker på at det kan være utfordrende å nå de som ikke bruker norske medier, enten det er fordi personene ikke har tillit til norske medier, eller at de ikke har god nok digital kompetanse eller gode nok språkferdigheter. De mener derimot at det kan være nyttig å bruke nettverk og relasjoner for å gi informasjon. Dette kan være lærere, kollegaer eller fastleger som har kontakt med personene, eller det kan være sentrale personer fra miljøene som kan hjelpe til med å spre informasjon.

7.4 Videre anbefalinger

På bakgrunn av innspill fra informantene og funn fra analysene, er det flere forhold som fremstår som viktige anbefalinger for å sikre at alle har tilgang på riktig og viktig informasjon fremover. Anbefalingene under er hovedsakelig rettet mot medieaktører, i den grad det er de som må gjennomføre eventuelle endringer, samtidig som de er relevante for andre som har behov for å formidle viktig informasjon til innvandrere i Norge både i krisetider og i mer normale tider.

Anbefaling 1: Ønske om mer internasjonale nyheter

En av de viktigste grunnene til at informanter i denne undersøkelsen ikke bruker mer norske medier er fordi de opplever dekningen som for lokal. De har tilhørighet til andre land, har familie i andre land og er vant til et nyhetsbilde som er mer globalt enn det vi har i Norge. For å skape deltagelse i norske medier, er det nødvendig at de nyhetene og den informasjonen som formidles er av interesse for de man ønsker å nå ut til.

Anbefaling 2: Behov for mer tilgjengelige norske medier

Tilgangen til norske medier kan avhenge av språkkunnskaper. For å forstå alt av innhold og informasjon opplever flere at det er nødvendig at informasjonen fra norske medier er tilgjengelig enten på engelsk eller på andre språk. Helt konkret kan dette innebærer at artikler som publiseres på NRK og VG, også tilgjengeliggjøres på flere språk.

Anbefaling 3: Behov for mer samlet informasjon

Flere synes det har vært vanskelig å orientere seg i all informasjonen som har kommet om korona og endringer av tiltak og regler. Det fremstår derfor som viktig å samle relevant informasjon, og formidle regler og tiltak på en enkel og konkret måte. Dette er for å sikre at endringer i regler enkelt kan forstås, og at man ikke må lese flere sider informasjon for å forstå hva som er det viktige innholdet, særlig når språk er en barriere.

Anbefaling 4: Nytt av oppsøkende arbeid

For å også nå de som ikke bruker norske medier, enten på grunn av mangel på tillit eller på bakgrunn av manglende digitale ferdigheter eller språkferdigheter, fremstår det som viktig å formidle informasjon i nærmiljøet og der de er. Dette kan enten være gjennom skole, jobb eller fastlegekontor, eller gjennom organisasjoner, språkkafeer og enkeltpersoner.

7.5 Videre kunnskapsbehov?

Hvordan media og mediebruk påvirker innvandreres evne til å tilegne seg nødvendig informasjon kan undersøkes nærmere. Denne undersøkelsen har kun sett på overflaten av de erfaringene som hundretusener av innvandrere sitter med i Norge. Tilhørende temaer som media og integrering, media og forståelse av egen og andres rolle i samfunnet, og hvordan media påvirker tillit til staten er også områder som vil dra nytte av mer oppmerksomhet – både i forskning og i offentlige utredninger.

Det er muligheter for å bygge videre på de innsiktene som er presentert i denne kvalitative studien i større kvantitative studier. Det vil gjøre det mulig å kartlegge omfanget av de utfordringene vi har identifisert her, og eventuelt avdekke utfordringer vårt utvalg ikke opplever.

Vi mener også at det vil være aktuelt å undersøke nærmere hvordan mediebruk henger sammen med integrering i Norge. I denne undersøkelsen har vi observert hvor viktig språk og systemforståelse er for å ta til seg den informasjonen som er tilgjengelig i mediene. Det er ikke gått i dybden på hvordan mediebruk kan påvirke språkutvikling.

Til slutt ønsker vi å oppfordre til å se nærmere på hvordan pandemien har påvirket innvandreres forhold til norske medier, og hvordan dette igjen har påvirket deres forhold til norske myndigheter. Det vises til, i denne undersøkelsen, at interessen i norske medier har økt, at mange har benyttet offentlige informasjonssider og at særlig pressekonferansene i løpet av pandemien har vært et populært formidlingsgrep. Om dette har hatt en merkbar effekt på innvandreres tillit til norske myndigheter, vil være et viktig spørsmål når vi beveger oss ut av krisen.

8. VEDLEGG: SMITTETRYKK ETTER LANDBAKGRUNN

Smittetall er bestilt fra Folkehelseinstituttet spesifikt for dette prosjektet og inkluderer bekreftet smitte, antall og rater per 100 000, etter fødeland for innvandrergupper med mer enn 5000 innbyggere i Norge, for perioden 21.feb 2020-31.mai 2021. Det er også inkludert noen ekstra land etter særskilt bestilling, disse er markert med stjerne (*)

Vi har kategorisert landbakgrunnene inn i høyt, middels og lavt smittetrykk, basert på distribusjon. Tabell 8.1 viser landbakgrunner kategorisert med høyt smittetrykk; 7 prosent eller høyere andel smittede blant personer bosatt i Norge med denne landbakgrunnen. Tabell 8.2 viser de med middels smittetrykk; fra 3 prosent opp til 7 prosent smittede. Tabell 8.3 viser de med lavt smittetrykk: under 3 prosent smittede.

Inndelingen etter høyt, middels og lavt smittetrykk er ikke benevnelse som Folkehelseinstituttet selv benytter. Det har derimot vært nødvendig for oss å dele inn informantene for å kunne sørge for relevant representasjon og å gjennomføre analyser basert på smittetrykk i dette prosjektet.

Tabell 8.1 Landbakgrunner med høyt smittetrykk

Fødeland	Bekreftede tilfeller per 100 000	Befolkning i Norge	Andel smittede	Smittetrykk
Pakistan	12 553	22 362	12,6 %	Høyt
Somalia	11 715	28 314	11,7 %	Høyt
Irak	10 222	23 186	10,2 %	Høyt
Marokko	9 494	6 541	9,5 %	Høyt
Eritrea	8 872	22 611	8,9 %	Høyt
Afghanistan	8 733	17 509	8,7 %	Høyt
Sudan	8 137	5 223	8,1 %	Høyt
Det Palestinske området*	7 695	2 976	7,7 %	Høyt
Etiopia	7 421	10 847	7,4 %	Høyt
Tyrkia	7 030	14 011	7,0 %	Høyt

Tabell 8.2 Landbakgrunner med middels smittetrykk

Fødeland	Bekreftede tilfeller per 100 000	Befolkning i Norge	Andel smittede	Smittetrykk
Syria	6 775	33 784	6,8 %	Middels
Algerie*	6 681	1 392	6,7 %	Middels
Nigeria*	6 338	2 209	6,3 %	Middels
Sri Lanka	5 854	9 413	5,9 %	Middels
Iran	5 488	19 241	5,5 %	Middels
Bosnia- Herzegovina, Kosovo, Kroatia, Montenegro, Serbia og Slovenia	5 369	39 634	5,4 %	Middels
Libanon*	4 958	3 126	5,0 %	Middels
Russland	4 840	18 965	4,8 %	Middels
Bulgaria	3 881	7 911	3,9 %	Middels
Polen	3 820	108 175	3,8 %	Middels
India	3 547	17 675	3,5 %	Middels
Vietnam	3 402	14 846	3,4 %	Middels
Colombia	3 141	6 527	3,1 %	Middels
Romania	3 104	16 594	3,1 %	Middels

Tabell 8.3 Landbakgrunner med lavt smittetrykk

Fødeland	Bekreftede tilfeller per 100 000	Befolkning i Norge	Andel smittede	Smittetrykk
Chile	2 932	6 720	2,9 %	Lavt
Italia	2 773	6 058	2,8 %	Lavt
Spania	2 688	8 927	2,7 %	Lavt
Filippinene	2 623	26 537	2,6 %	Lavt
Brasil	2 518	7 307	2,5 %	Lavt
Aserbajdsjan*	2000-3000	593	2,5 %	Lavt
Sverige	2 389	50 946	2,4 %	Lavt
Thailand	2 258	23 911	2,3 %	Lavt
Frankrike	2 220	8 019	2,2 %	Lavt
Litauen	2 204	43 550	2,2 %	Lavt
Belgia*	2 190	2 280	2,2 %	Lavt
Ukraina	2 094	6 734	2,1 %	Lavt
Latvia	1 829	11 974	1,8 %	Lavt
Norge	1 714	4 584 987	1,7 %	Lavt
Storbritannia	1 656	22 282	1,7 %	Lavt
Danmark	1 643	26 234	1,6 %	Lavt
USA	1 617	21 397	1,6 %	Lavt
Island	1 583	8 024	1,6 %	Lavt
Nederland	1 530	9 867	1,5 %	Lavt
Sør-Korea	1 527	7 858	1,5 %	Lavt
Tyskland	1 520	30 387	1,5 %	Lavt
Finland	1 404	7 837	1,4 %	Lavt
Estland	1 307	5 050	1,3 %	Lavt
Kina	1 197	13 367	1,2 %	Lavt

Rapport av Ramboll Management Consulting

November 2021

Mediebruk blant innvandrere under pandemien

